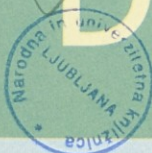

Mural 12 x 4 m na steni ob Slomškovem domu.

Duhovno življenje

BUENOS AIRES LETO 73 +++ 5 • MAJ 2006

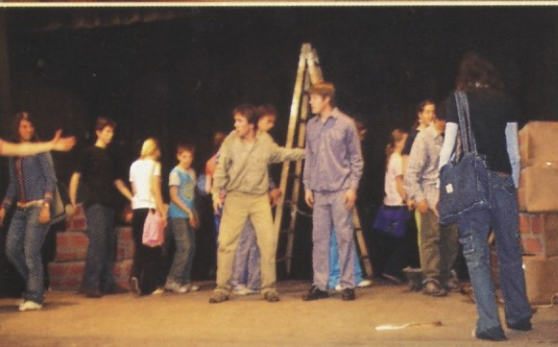

MLADINSKI DAN NA PRISTAVI

Foto: Matjaž Čeč

SREDNJEŠOLSKI TEČAJ RAVNATELJA MARKA BAJUKA
V SLOVENSKI HIŠI - 2005. Foto: Marko Vombergar

1. LETNIK

1. LETNIK

Z MARIJO PO POTI ŽIVLJENJA

LOJZE KUKOVICA

Meseca maja se še po mnogih katoliških deželah praznuje Marijin mesec na čast naši nebeški Materi. To predvsem na severni polobli zemlje, medtem ko se na južni praznuje Marijin mesec od 8. novembra in se zaključí na enega najlepših Marijinih praznikov, na praznik Brezmadežne, 8. decembra. Ker se v obeh primerih praznuje njen mesec pomladi, se tedaj vsa narava obleče v zelenje in cvetje, s katerim verniki krasijo Marijine cerkve, njene oltarje, kipe in podobe. Marija je gotovo zelo vesela tolikšne pozornosti in ljubezni svojih zemskih otrok. V istem času se spominjamo tudi začetka Marijinih prikazovanj v Fatimi, 13. maja leta 1917.

To prelepo in starodavno pobožnost Marijinega meseca smo nadaljevali tudi mi Slovenci v Argentini, le da smo se prilagodili novim razmeram in praznujemo njen mesec novembra in ga zaključimo z 8. decembrom. Po nekem srečnem naključju naše vsakoletno romanje v Luján pade v mesec maj – sovpade tako s šmarničnim mesecem v domovini. Enkrat na leto romamo skupno k Jezusovi in naši Materi. K Božji Materi, ki je pod svojim srcem od Svetega Duha spočela in potem po 9 mesecih rodila samega Božjega Sina, drugo osebo presvete Trojice. A romamo tudi k svoji duhovni materi, kajti kot mati Kristusa Glave, je tudi mati njegovega skrivnostnega telesa, njegovega božjega

ljudstva, katerega člani smo vsi krščeni.

Kot mati ljubi nas, svoje otroke, z vso močno in hkrati nežno materinsko ljubeznijo. Ljubi, varuje in spremlja na življenjski poti vsakega svojih otrok. Če Bog komu zaupa določeno poslanstvo, mu da tudi vse potrebne milosti, da more svoje poslanstvo uspešno in učinkovito vršiti. Marija ne bi mogla dobro opravljati svojega poslanstva do nas, če nas ne bi res dobro poznala. Poznala prav do dna, vsakega od nas, svojih otrok, neprimerno bolje kot zemeljske matere in očetje morejo poznati svoje otroke. To je nam težko sprejeti, še manj doumeti, a za Boga ni nič nemogoče. Kakšno veselje in zaupanje vanjo nam mora dajati to zagotovilo. Seveda Marijino poslanstvo ne ostane samo pri poznanju njenih otrok, ko to velja tudi za zemske matere. Kot nas pozna, nas tudi ljubi s tako zaresno ljubeznijo, ki presega vsako zemsko ljubezen. V

nas gleda in ljubi Božje otroke in Jezusove brate. Kakšno veselje in zavest varnosti mora ta resnica, če jo resno preišljujemo, poroditi v nas! In če res verujemo, da more v nebesih od svojega Sina Jezusa izprositi za nas vse, kar je v božjo slavo in naše resnično večno ali časno srečo, potem nam mora ob tem srce prepevati od hvaležnosti in ljubezni.

Danes so nam vera in zaupanje, varstvo in pomoč Marije še posebej potrebni. Časi so težki, nevarnosti za našo vero in življenje po njej

so vedno večje in pogostnejše. Svet doživlja danes posebej težko duhovno krizo, čas temnih ur, kakršnih verjetno ni bilo veliko v vsej človeški zgodovini. In to ne le samo nekje daleč od nas, temveč med nami, v tej deželi. Naj navedem v potrdilo tega nekaj besed, ki jih je izgovoril te dni znani nadškof La Plate, mons. Héctor Aguer. Takole pravi med drugim: »V zadnjem času se je po vsem svetu dvignil nad vse mogočen in nesramen val zaničevanja in sovraštva do Jezusa Kristusa; ne samo do Cerkve in do kristjanov, temveč do samega Kristusa. Ne gre le za posamična dejanja, čeprav so zelo pogosta in sveža – lahko bi navedel nekaj teh – ki s tem, da se vršijo, skoro istočasno dokazujejo, da gre za načrtovan napad proti krščanstvu kot takšnemu, ker se napada njegovo središče, kar kaže, da gre za pravo zaroto.«

Kriza v veliki meri pretresa tudi Cerkev. Ta se javlja v izgubljanju in slabljenju vere v premnogih kristjanih, v naraščanju in širjenju vseh mogočih sekt, v katere vstopajo tudi mnogi kristjani in katoličani, češ da jim ne krščanstvo ne Cerkev ne nudita, kar oni iščejo in potrebujejo. Človeštvo na splošno zgublja vero v Boga ali pa ga uporno zavrača. Hoče ustvariti neko materialistično in sekularizirano civilizacijo, v kateri ne bo več prostora za Boga. Naravni in še bolj razodeti moralni nauk vedno manj sprejema. Svet vedno bolj zavrača krščanske vrednote in na njih mesto postavlja druge, temelječe na mrzličnem iskanju vedno bolj rafiniranih užtkov. Priče smo postopnega razsula vsakega moralnega reda. Namesto vere in upanja v srečo na drugem svetu le hlastno iskanje sreče na tem.

In vse to se ne godi nekje daleč od nas, v nekem daljnem tujem svetu. Ne, to se godi pred našimi očmi, vdira v naše družine, predstavlja vedno večjo nevarnost za našo mladino, ker seje mednjo dvome o vsem, kar smo do sedaj imeli za resnično in sveto.

V tem stanju nam je Božja in Marijina pomoč še posebej potrebna. Zato se ni čuditi, da je Marija v zadnjih desetletjih nekajkrat celo na izreden način prišla na pomoč človeštvu s svojimi prikazovanji in razodetji. Sviri nas, tolaži nas in daje nam poguma. Posebej pa nas seveda vabi k spreobrnjenju. Samo, če se odločimo zanj, smemo pričakovati lepših in srečnejših časov. Kot se otrok v nevarnostih nagnosko zateče k svoji materi, pri kateri se počuti varnega, tako se tudi mi, Marijini otroci, sedaj še pogosteje in bolj goreče obračajmo k njej s prošnjo, naj nas varuje in brani pred tolikimi nevarnostmi, ki nam groze. In Marija, o kateri še ni bilo slišati, da bi kdaj koga zapustila, nam bo pomagala, da bomo v vseh nevarnostih ohranili živo vero in trdno upanje v Boga, zlasti pa še brezpogojno zvestobo Bogu.

Ko pride majnik

SESTRA ELIZABETA KREMŽAR

Ko pride majnik čez ravní,
ves lep in svež s preblaženim obličjem,
ko slavec hvalnice zagostoli,
ko zali log ponaša se s cvetličjem,
ko zemljo krije majniško zelenje,
mi vstaja v duši vroče hrepenenje.

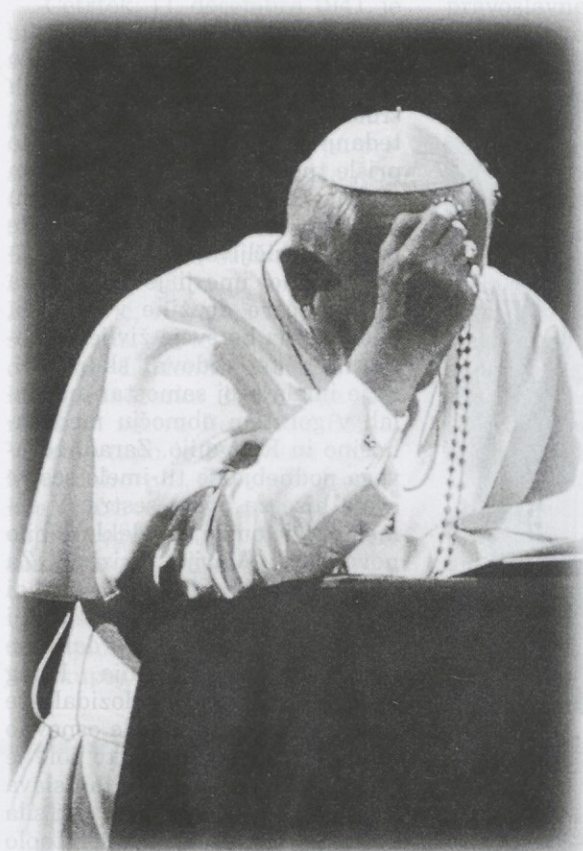
O nji, ki ljubim jo na moč,
ob cvetu cvet se tiho pogovarja,
slavi jo dan, slavi srebrna noč,
zarana že ji poje rujna zarja.
Vse, vse pozna njo Lepo, njo Veliko,
jaz, njen otrok, pa zrem le njeno sliko ...

Oh, sliko le! Kdaj se odpre nebo?
Kdaj prvič jo zagledam v hiši večni?
Kdaj z njenim sreča moje se oko?
Kdaj Mater bo objel otrok presrečni?
Kdaj tisti zlati majnik mi prisije,
ko bom na srcu Matere Marije?

DESET

»ZDRAVA MARIJ«

JANEZ PAVEL II., papež

»Zdrava Marija« je najobširnejši del rožnega venca in obenem najlepša marijanska molitev. Prav v luči prav razumljene »Zdrava Marije« je mogoče jasno uvideti, da marijanski značaj ne le ne nasprotuje kristološkemu, ampak ga poudarja in povzdiguje. Prvi del »Zdrava Marije«, ki je vzeta iz besede, ki sta jih Mariji izrekla nadangel Gabriel in sveta Elizabeta, je v resnici molitveno premišljevanje skrivnosti, ki se izpolnjuje v nazareški Devici. Te besede izražajo, če smemo tako reči, občudovanje nebes in zemlje in dajejo slutiti veselje Boga samega, ki gleda svojo mojstrovino - učlovečenje

Sinu v deviškem telesu Marije - s tistim radostnim pogledom Prve Mojzesove knjige, s tistim pradavnim zanosom, s katerim je Bog ob zori časov gledal dela svojih rok. Ponavljanje »Zdrava Marije« v rožnem vencu nas postavlja na valovno dolžino Božje očarljivosti: je radost, začudenje in spoznanje največjega čudeža zgodovine. Je izpolnitev Marijine preokbe: »Odslej me bodo blagrovali vsi rodovi« (Lk 1,48).

Težišče »Zdrava Marije«, vez med prvim in drugim delom, je Jezusovo ime. Včasih se nam ob hitri molitvi to

težišče izmuzne in z njim tudi poveza s Kristusovo skrivnostjo, ki jo premišljujemo. Pa prav po tem poudarku, ki ga dajemo Jezusovemu imenu, je mogoče spoznati značilno in sadu polno molitev rožnega venca. Že Pavel VI. je v Apostolski spodbudi Marialis cultus spomnil na navado, ki jo imajo ponekod, da poudarijo Kristusovo ime tako, da mu dodajo prošnji vzklík skrivnosti, ki je ravno na vrsti. Ta navada je posebej hvalevredna pri javni molitvi rožnega venca. S poudarkom izraža kristološko vero, ki je lastna raznim trenutkom Odrešenikovega življenja. Je izpoved vere in istočasno pomoč, ohraniti meditacijo živahno in daje

doživljati moč prilagajanja, ki je v ponavljanju »Zdrava Marije« v odnosu do Kristusove skrivnosti. Ponavljanje imena Jezusovo - edino ime, v katerem nam je dano upati v odrešenje - ki se prepleta z Marijinim in tako rekoč pustiti, da nam ga Ona prišepne, je pot priličenja, ki nas hoče pripeljati vedno bolj globoko v Kristusovo življenje.

Iz čisto posebnega odnosa s Kristusom, ki dela Marijo božjo Mater, Theotókos, izhaja moč prošnje, s katero se obračamo nanjo v drugem delu molitve, ko njeni materinski priprošnji zaupamo svoje življenje in uro svoje smrti.

Iz revije *Ave Maria*

KRATKE NOVICE

BAKU – Prefekt Kongregacije za evangelizacijo narodov kardinal Crescenzio Sepe je septembra 2005 blagoslovil temeljni kamen za novo katoliško stolnico v glavnem mestu Azerbajdžana Bakuju. Ta država je ena izmed republik nekdanje Sovjetske zveze. Med 7 milijoni prebivalcev je kakega pol milijona kristjanov. Krščanstvo je bilo v Azerbajdžanu navzoče že v prvem tisočletju po Kr. Prejšnjo stolnico v Bakuju so leta 1935 razdejali komunisti. (*Ave Maria*)

JERUZALEM – Ženske v Izraelu so bolj izobražene od moških, živijo dlje, a zaslužijo manj. V letu 2004 je na univerzah študiralo 134.000 žensk in le 105.000 moških, dvanajstletno šolanje pa je končalo 40 odstotkov žensk v primerjavi z moškimi, ki ga je končalo 39 odstotkov. Življenjska doba Izraelke je 81,5 let, moških pa 77,5 let. Povprečna bruto plača ženske pa predstavlja 61 odstotkov plače moškega, ki prejme okoli 1200 dolarjev. Med kriminalci v Izraelu je le 10% žensk. (*Ave Maria*)

SLOVENKI MED DRINSKIMI MUČENKAMI

Peter Bogataj, SDB

Vsaka vojna prinese s seboj neizmerno morje solz, gorja in trpljenja, smrti. Rojeva pa tudi nove svetnike in mučence. Ves svet pozna mučenca ljubezni svetega Maksimiljana Kolbeja, ki je namesto družinskega očeta sprejel mučeniško smrt v nemškem taborišču, pa italijanskega frančiškana p. Placida, ki je umrl v fašističnih zaporih kot žrtev ljubezni do bližnjega. Še posebej je skrbel duhovno in gmotno za Slovence in Hrvate. V teku je postopek za njegovo beatifikacijo.

Tukaj pa bi vam rad predstavil tako imenovane drinske mučenke, med katerimi sta tudi dve Slovenki: sestra Krizina Bojanc in sestra Marija Antonija Fabjan. Obe sta bili doma na Dolenjskem. Pot njunega redovnega poklica pa jih je pripeljala v Bosno, kjer sta vstopili v Družbo hčera Božje ljubezni. Človek ne hote pomisli, kako je mogoče, da sta ti dve Slovenki zašli tako globoko daleč v samo srce Bosne in tam postali redovnici. Če si predstavljamo, kako daleč je bil ta svet v tistem času, ko so bile prometne povezave nadvse skromne. Odgovor je kar moč preprost: ljubezen zmore vse. Pa je vendar treba nekoliko odgniti zaveso, ki zakriva obdobje tistega časa. Znano je, da je bila Bosna štiristo let pod turško oblastjo. Katoličani so zaradi tega tisti čas veliko trpeli. Ko pa je Rusija premagala Turčijo, so se razmere izboljšale. Leta 1878 je Bosno zasedla Avstro-Ogrska. Takrat je za katoliške Bosance prišla prava pomlad. Po pripovedovanju domačinov se jim je takrat kar dobro godilo in

Drinski mučenki, detajl freske na Kurešču, Lojze Čemažar

je njihova oblast tudi skrbel za javne zadeve. Kljub vsemu je živel tedanje ljudstvo v veliki revščini in nevednosti. Papež Leon XIII. je ustanovil 1818 sarajevsko škofijo in za prvega škofa imenoval Josipa Stadlerja. Ta je imel trden namen vsestransko dvigniti Bosno iz zaostalosti in tedanjemu rodu na kvalitativen način pomagati do višje ravni življenja na duhovnem, kulturnem in gospodarskem področju. Za to pa so potrebne šole, ki jih v tistem času ni bilo veliko. Zagrebške usmiljenke so že delovale v Sarajevu in skrbele za bolne in uboge. Škof Stadler pa je hotel imeti še novo žensko redovno skupnost, ki bi se posvečala vzgoji otrok in apostolatnu med dekleti. Iz Zagreba je poklical prav pred kratkim novoustanovljeno redovno družbo, ki je nosila ime Hčere Božje ljubezni. Za svoje

šole in vzgojne ustanove pa so potrebovale veliko materialnih sredstev, ki so jih nabirale po vsej tedanji Avstro-Ogrski. Tako so prišle tudi v Šmarjeto pri Novem mestu. O življenju v samostanu v svojih ustanovah so govorile tako prepričljivo, da se je najstarejše dekle, ime ji je bilo Pepca iz Bojančeve družine v Zburah, odločila, da bo svoje življenje posvetila v tej redovni skupnosti, ki je imela svoj samostan na Palah v goratem območju med Jahorino in Romanijo. Zaradi zdravega podnebja so tu imele sestre svojo hišo za bolne sestre. V samostanu je omenjeno dekle dobilo novo ime: Marija Krizina. Za njo je vstopila v samostan tudi Jožefa Fabjan iz Lipja v župniji Hinje. V samostanu so ji dali ime sestra Marija Antonija. Poleg že omenjene hiše so dozidale še stavbo, v kateri so imele osnovno šolo. Prva ravnateljica te šole je bila Slovenka sestra Stanislava Prešeren. Otrokom, ki so bili sila revni, so sestre dajale v šoli toplo malico zastonj. S svojim trdim delom na polju so samostan in šolo vzdrževale sestre same, vse dotlej, dokler jim država šole ni z zakonom prepovedala.

Leta 1941 je nastala NDH - Nezavisna država Hrvatska, v katero so spadale tudi Pale. Okoli njih se je začel spopad med Nemci, ustaši, četniki in partizani ter hrvaškimi domobranci. Samostan je bil v nevarnosti. Višja predstojnica je sestre nagovarjala, naj se iz Pal umaknejo v Sarajevo. Pa so sestre bile prepričane, da bodo samostan v vsakem primeru izropale katerekoli od naštetih vojaških formacij, zato si ga niso upale zapustiti. Naivno so zaupale, da se jim kaj hudega ne more zgoditi, saj niso nikomur storile nič slabega. Takih primerov je tudi v Sloveniji bilo

nešteto v vojnem času. Nedolžen sem, nič hudega se mi ne more zgoditi. Na delu pa je bila oblast teme, ki nikoli ne sledi moralnim vrednotam, temveč le svojim ciljem, ki ne izbirajo sredstev, da jih dosežejo.

Četrtek, 11. decembra 1941, je bil za sestre tragičen dan. Ta dan so se po spopadu s četniki umaknili hrvaški vojaki iz samostana, ki so ga stražili. V samostan so vdrlí četniki, ga izropali, sestre pa prisilno odvedli v 65 km oddaljeno Goražde. Bilo jih je pet: poleg dveh Slovenk, 56-letne sestre Krizine Bojanc, 34-letne sestre Antonije Fabjan, še 48-letna sestra Jula Ivanušević, Hrvatica in prednica samostana, 76-letna sestra Berchmana Leidenix, Nemka, 39-letna Madžarka hrvaškega porekla in sestra Bernarda Banja. V samostanu je živel tudi njihov hišni duhovnik, slovenski pisatelj Franc Ksaver Meško, ki se je kot vojni pregnanec zatekel v njihov samostan. Njega so četniki drugi dan izpustili. Preden so četniki vdrlí v samostan, jim je še utegnili dati splošno odvezo, potem pa so jih skupaj z njim odvele, ne da

bi se utegnile prav obleči, na dolg križev pot. Sestra Berchmana, ki je bila najstarejša in bolehná, obuta v same copate, je nenehno padala, ker ni videla. Končno je omagala. Zato so jo ustrelili. Njenega groba niso nikoli našli. Hodile so skozi pravoslavne in muslimanske vasi. Ljudje v teh krajih redovnic še nikoli niso videli, zato so nanje letele grde opazke. Druge pa so po hudem trpljenju skoraj brez hrane in spanja privlekli po petdnevnem potovanju v ponedeljek, 15. decembra, v Goražde. Tam je bila višja četniška komanda. Sestre se mislile: Tu se bo vse pojasnilo, ker bodo višji častniki bolj pametni in izkazala se bo njihova nedolžnost. Kako so se motile. Zaprli so jih v drugo nadstropje nekdanje jugoslovanske vojašnice. Obljubili so jim, da bodo stregle ranjencem, sami pa odšli večerjat. Sestre pa so medtem čakale in molile. Nihče jih ni zaslišal. Po obilni večerji so prišli nekateri četniki in častniki, da bi se zabavali s sestrami. Sestre so se temu odločno uprle. Obljubili so jim razne ugodnosti, če privolijo v njihove ponudbe. Ker so bile odločne braniti sveto

čistost, so četniki ponoreli, začeli so loviti sestre in z njih trgati obleke. V določenem trenutku pa je ena izmed sester odprla okno in zavpila: »Sestre, za menoj. Jezus, usmili se me!« Skočila je skozi okno in za njo vse sestre. Ker so bila tla skalnata, so dobile poškodbe, vendar so ostale žive. Četniki so ostrmeli. Takega junaštva niso pričakovali. Pohiteli so na dvorišče in jih z noži pomorili. Neki katoličan jih je hotel pokopati na katoliškem pokopališču, pa za to ni dobil dovoljenja. Nekaj dni so zmrzla trupla ležala na obali Drine, kamor so jih porinili, nato pa pometali v reko. V spomin na njihovo mučeništvo njihove sestre vsako leto na praznik vseh svetih vržejo cvetje v Drino, ki je postala grob mučenk hčera Božje ljubezni.

Verjamem, da se bo proces za njihovo razglasitev za blažene srečno končal in bomo tudi Slovenci dobili prve slovenske blažene mučenke v osebah sestre Krizine Bojanc in sestre Marije Antonije Fabjan.

Iz Glasnika Kraljice miru

KRATKI ŽIVLJENJEPISNI PODATKI

SESTRA KRIZINA BOJANC

se je rodila materi Mariji in očetu Mihaelu 14. maja 1885 v Zburah v župniji Šmarjeta pri No-

vem mestu. Pri krstu je dobila ime Jožefa. Za njo so prijokale na svet še tri njene sestrice. Bojančeva kmetija je bila med premožnejšimi v vasi. Imeli so tudi gostilno. Vendar je tudi to kmetijo doletela preizkušnja. Oče je odšel v Ameriko za kruhom in se nikoli ni vrnil. Ker je mati bila zelo pobožna, je gostilno zaprla, da ne bi kvarno vplivala na vzgojo njenih štirih

hčera. Celih dvajset let se je Pepca, kot so ji rekli, posvečala kmetiji, kar je sicer ni preveč veselilo, vendar je čustva morala potlačiti. Stara 36 let je vstopila v Družbo hčera Božje ljubezni v Sarajevu. Leta 1925 je naredila večne redovne zaobljube v omenjeni družbi. Umrla je mučeniške smrti 15. decembra 1941 v Goraždu v Bosni.

SESTRA MARIJA ANTONIJA FABJAN

se je rodila 23. 1. 1907 v vasi Malo Lipje v župniji Hinje, kjer je bila tudi krščena na

ime Jožefa. Bila je tretji otrok staršev Janeza in Jožefe. Fabjanova družina je bila dokaj premožna. Ker je bila zemlja precej nerodovitna, so vsi morali trdo delati. Otroci za igro niso imeli časa, ker so morali poprijeti za delo, ki so ga bili zmožni opravljati. Oče je bil dvakrat poročen. V prvem zakonu je imel tri otroke, v drugem pa še pet. Jožefa je bila iz drugega zakona. Ko sta starša umrla, so otroke razdelili med sorodnike. Jožefa je prišla k zelo dobrosrčni teti, ki jo je vzgajala v krščanskem duhu. Začutila je, da jo Gospod kliče v redovni stan. Vstopila je v Družbo hčera Božje ljubezni v Sarajevu v svojem 22. letu starosti. Umrla je mučeniške smrti v Goraždu 15. decembra 1941.

Papež: EMBRIO JE

»SVET IN NEDOTAKLJIV«

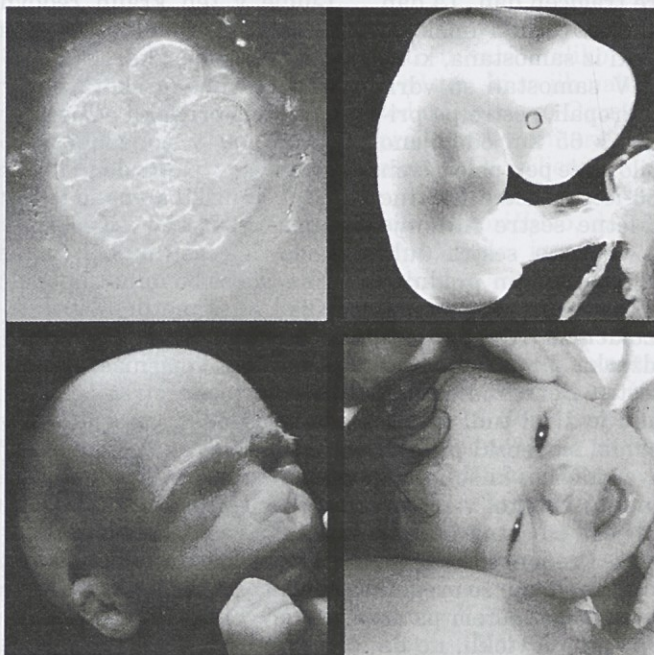
Mednarodni kongres Papeške akademije za življenje o statusu embria (zarodka) pred nidacijo (ugnezdenjem)

Vatikan – Papež Benedikt XVI. je 27. februarja podčrtal nedotakljivost človeškega življenja od samega začetka, tudi nedotakljivost embria. Pred Bogom »ni razlike med novospočetim v materinem naročju, otrokom mladostnikom, odraslim in ostarelim«, je dejal papež pri srečanju z udeleženci mednarodnega kongresa Papeške akademije za življenje. V središču kongresa je bil človeški embrio pred nidacijo.

Človeško življenje je »sveto in nedotakljivo v vsakem trenutku svojega obstoja«, od spočetja do naravne smrti, je podčrtal Benedikt XVI. Ta moralna sodba vključuje tudi začetke življenja embria, še pred nidacijo. Dostojanstvo človeške osebe sledi iz njene povezanosti z Bogom, njenim Stvarnikom, je podčrtal papež. Zato je treba vsakega človeka ljubiti in spoštovati zaradi njega samega, neodvisno od njegove inteligence, njegove lepote, zdravja in neokrnjenosti, je dodal.

Položaj embria pred nidacijo je skrajno pomembno in hkrati težavno vprašanje v etičnem kakor v filozofsko – antropološkem pogledu, pa tudi za biomedicino in pravosodje, tako papež.

Človeški embrii se ne smejo obravnavati kot 'material', je poudaril predsednik Papeškega sveta za dušno pastirstvo bolnikov, kardinal Javier Lozano Barragan. Mehiški kurijski kardinal je označil rabo kontracepcijskih sredstev, poseganje po splavu, pa tudi 'primat edinca' kot pojavnosti oblike 'kulture smrti' v sodobni družbi, v kateri vlada materialistično pojmovanje seksa. Izziv za vernike obstaja v tem, da se upirajo tej razširjeni 'kulturi smrti'. Samo tako lahko verniki tudi na področju novih medicinskih tehnologij prikličejo v spomin »človeško in večno kvaliteto življenja« vsake osebe.

Embrio je vsekakor človeško bitje, je poudaril predsednik Akademije, škof Elio Sgreccia, pri predstavitvi programa kongresa. To velja tudi za v laboratoriju proizvedene ali zamrznjene embrie.

»Posebna identiteta«

Škof iz Groningena, Willem Jacobus Eijk, ki je sam zdravnik in v nizozemskem episkopatu pristojen za medicinskoetična vprašanja, je v pogovoru z Radiom Vatikan poudaril: »Najvažnejše je naravoslovne in filozofske argumente videti skupno, da je treba oplojeno jajčece že respektirati kot človeško osebo in da ga moremo imeti za človeško osebo.« Cerkev doslej nikoli ni dala dogmatične izjave o statusu embria. V znanstvenem svetu so se definicije o začetku človeškega življenja razhajale. V poznih šestdesetih letih so bili mnenja, da šele od nidacije lahko govorimo o

osebni in individuumu.

Kakor je poudaril škof Eijk, je embrio tudi pred nidacijo bitje z lastnim življenjem, ki je različno od življenja matere, »človeško bitje z biološkega stališča«, individuum in bitje, ki je določeno za to, da postane človeška oseba.

Iz Nedelje

Proti pravici posvojitve za homoseksualne

Otrok potrebuje očeta in mater –

Na znanstvenem posvetu Lateranske univerze v Rimu o homoseksualnosti se je francoski psihoanalitik, duhovnik in knjižni avtor Tony Anatrella izrekel proti pravici posvojitve (adopcije) za homoseksualne. Otroci v homoseksualnih življenjskih skupnostih so v nevarnosti, da se razvijejo v nestabilne osebnosti, ker jim manjkajo potrebne možnosti identifikacije z očetom in materjo, je dejal v Parizu predavajoči znanstvenik.

Ne potrebujemo ozdravljenja, potrebujemo Jezusa!

Intervju s patrom JAMESOM MANJACKALOM (2)

V Vaših govorih sem zasledila, da poudarjate predvsem spreobrnjenje in življenje po zakramentih. Gre torej za nekakšno verigo s tremi členi / beseda - 'ozdravljenje' – zakrament /, kar pomeni, da mora ozdravljenju slediti zakramentalno življenje ...

Če preberemo iz Lukovega evangelija 6. poglavje, 17.-19. vrstico, vidimo, kako so ljudje iz Samarije, Judeje in Jeruzalema prihajali k Jezusu, da bi slišali Božjo besedo in da bi bili ozdravljeni svojih bolezni. 19. vrstica pa pravi: »Vsa množica se ga je poskušala dotakniti, kajti iz njega je izhajala moč in ozdravljala vse.«

Tudi dandanes bi se morali ljudje Jezusa dotakniti. Kadar pa so ljudje v grehu, se ga ne morejo dotakniti. Greh je tisto, kar ljudem preprečuje, da bi prišli blizu h Gospodu. Greh je tista prepreka, tista ovira tako rekoč med Bogom in grešnikom. Ko ljudje slišijo Božjo besedo, potrebujejo tudi spreobrnjenje. Pravo spreobrnjenje pa je v tem, da se ljudje na neki način odpovedo grehu, odidejo proč od greha in pridejo k Jezusu. V katoliški Cerkvi dobi človek to odpuščanje greha seveda pri sveti spovedi. Zato poudarjam: Morate iti k spovedi! Cerkev je Kristusovo telo. V Cerkvi deluje Sveti Duh, in zaradi Kristusovega telesa so bili grehi odpuščeni.

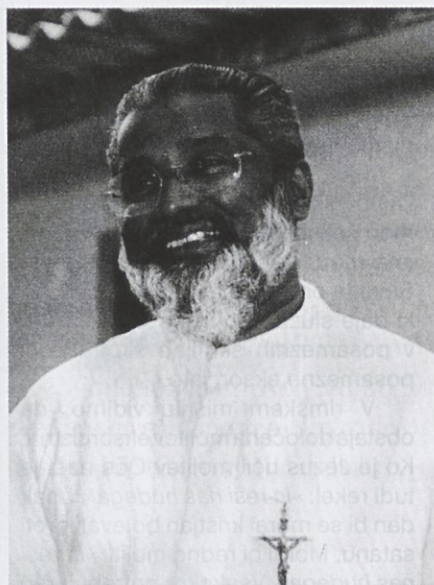
Tudi danes je stvar popolnoma enaka, tudi danes so grehi odpuščeni zaradi Kristusovega telesa, ki je Cerkev. Nihče, noben človek ne more odpustiti greha. Duhovnik pa je 'persona Christi' - se pravi stoji v Kristusovi osebi. Grehe odpušča v Jezusovem imenu.

Poglejmo zakrament svete evharistije: Kristusovo življenje vidimo v evharistiji! Zato ljudem poudarjam, da morajo sprejeti Kristusovo telo in kri. Jezus je jasno povedal: »Če boste uživali moje telo in pili mojo kri, boste v meni in jaz v vas.« O tem govori Janez v 6. poglavju v 56. vrstici. Ko smo torej v Kristusu, prihaja Gospodova moč ter nas ozdravlja.

Zato sem tako vztrajen, ko govorim o tem, da je potrebno spreobrnjenje in da so potrebni zakramenti. Mnogo ljudi misli, da ozdravlja oče James. Ampak jaz ne morem nikogar ozdravit. Samo eden je zdravnik - to je Jezus Kristus, Gospod. On je tisti, ki je nase prevzel - na svoje telo - vse naše rane, vse naše stiske in je za nas umrl. Edino, kar lahko storim jaz, je, da pripravim srca ljudi, da lahko sprejmejo Kristusa. Seveda lahko molim za ozdravljenje. Nikogar pa jaz ne morem ozdravit. Žalostno je, ker nekateri včasih gledajo name, kot da sem jaz tisti zdravnik. Jaz nisem zdravnik - Jezus je zdravnik.

V Sloveniji se veliko ljudi ponaša z darom ozdravljanja - to so razni bioenergetiki, kristaloterapevti in podobni zdravilci. Pri nas pa je prav znotraj Cerkve tudi precej nasprotij, lahko bi rekla needinosti, kar zadeva odnos katoličanov do področja ezoterike in alternativne medicine ter ozdravljanja, ki ga le-ta prinaša. Govori se o krščanskih homeopatih, krščanskih bioenergetikih, krščanskih radiesteziistih ... Kaj pravite Vi o tem oz. kaj vam o tem govori Bog v posebnih sporočilih, ki jih prejemate od njega?

Najprej moram poudariti, da je

absurdno reči 'krščanski reiki', 'krščanska homeopatija' ali 'krščanska joga'. To je enako, kot bi rekli 'krščanski satan'. Žalostno je, da nekateri teologi ali celo duhovniki trdijo, da obstaja krščanska joga ali krščanski reiki. Ne samo v Sloveniji, ampak po vsem svetu govorijo ljudje o tem.

Vemo, da obstajata dve kraljestvi: eno je Božje kraljestvo, na drugi strani pa je satanovo kraljestvo. Jezus je kralj kraljev v Božjem kraljestvu, Lucifer - Satan pa je kralj v satanovem kraljestvu. In obe kraljestvi imata moč. Moč Božjega kraljestva je Sveti Duh. To je povedal Jezus zelo jasno. Če pogledamo Apostolska dela - 1. poglavje, 8. vrstica - lahko preberemo: »Ko pa bo prišel na vas Sveti Duh, boste prejeli moč.«

Poglejte, s to močjo je Jezus ozdravljaval ljudi, in danes se v Cerkvi po moči Svetega Duha nadaljuje isto delo. To moč vidimo v zakramentih. To moč vidimo v molitvah.

Vsekakor pa tako moč lahko vidimo tudi v satanu. Satan je močan, lahko dela razna znamenja in čudeže. In satan uporablja določene taktike. Če pogledate Pismo Efežanom - 6. poglavje, 12. vrstica in naprej - v njem sveti Pavel, ki to piše, pravi zelo jasno: »Bodite pozorni in oddaljajte se od satanovih taktik in moči.« Prvi papež sveti Peter je rekel: »Čujte v molitvi in se uprite hudičevim zvižčajam. Hudi duh hodi okrog kakor rjoveč lev in išče, koga bi požrl.« To

je zapisano v prvem Petrovem pismu - peto poglavje, osma vrstica. Sveto pismo jasno govori, da satan je.

Tudi učenje Cerkve je enako. Duhovnikom je s posvečenjem dana moč eksorcizma. Vsak duhovnik ima moč, da izganja hude duhove. Seveda pa je vse to pridržano škofu, ki daje službe po svoji presoji. Zato v posameznih škofijah škof določi posamezne eksorciste.

V rimskem misalu vidimo, da obstajadoločena moliteveksorcizma. Ko je Jezus učil molitev Oče naš, je tudi rekel: »in reši nas hudega«. Vsak dan bi se moral kristjan bojevati proti satanu. Moral bi redno moliti: »in reši nas hudega.« Vsekakor potrebujemo za eksorcizem škofovo dovoljenje, nikar pa ne potrebujemo njegovega dovoljenja, če molimo proti satanu in za osvoboditev.

Sedanja zvijača, ki jo hudič uporablja, pa je v tem: obstajajo kozmične moči, obstaja kozmična energija, in ta energija lahko ozdravlja ljudi. Tako Slovenci in Evropejci kar naprej hitijo k tem, ki uporabljajo to energijo. Različna imena imajo ta zdravljenja, v glavnem pa vse to izhaja iz hinduizma. Mi bi morali vedeti, da hinduizem ni religija, saj končno ni razodeta religija - ampak je religija, ki izhaja iz narave ali pa je na podlagi moči narave. Pravzaprav uradno obstaja med hindujci okrog 30 milijonov bogov. Če bi Slovenci hoteli imeti hinduizem, bi lahko vsak imel 15 bogov. Zato je jasno, da to ni religija. Pravijo, da je kača bog, da je slon bog, da je reka bog, da je oblak bog, tudi sonce je bog, kajti v tem vidijo moč. In zato molijo k vsem tem ustvarjenim rečem. Se pravi, molijo zato, da bi iz teh ustvarjenih stvari prejeli moč.

Moji dragi Slovenci, mi pa smo kristjani. Mi bi morali vedeti, da imamo samo enega Boga. In to je razodeti Bog. Bog, ki se ga lahko dotaknemo. Bog, ki ga lahko slišimo. Bog, ki vstopa v naše življenje. On je oseba, ne le moč. Naš Bog ni samo neka energija, ampak je oseba Jezus Kristus. On je pot, resnica in življenje. Samo po njem lahko gremo k Bogu Očetu. Samo po njem in po njegovi moči lahko vstopimo v

njegovo kraljestvo.

Jezus je prišel zato, da uniči hudičevo delo. Prvo Janezovo pismo, 3. poglavje, 8. vrstica, pravi: »Kdor pa ravna grešno, je od hudiča.« In Jezus je prišel, da bi uničil hudičevo delo. Da, Jezus je prišel, da bi ljudi potegnil ven iz greha, da bi jih potegnil proč od satana. Sedaj pa satan dela proti Jezusu. Satan vleče ljudi stran od Kristusa, stran od Cerkve in zakramentov.

A Jezus pravi: »... in po njih sadovih jih boste spoznali.« Vemo, da so ezoteriki in predstavniki new agea prišli v Evropo v zadnjih petdesetih letih. Kaj se je zgodilo? Poglejte Slovenijo, kaj se je zgodilo: katoliška dežela - pa niti dvajset odstotkov ljudi ne obiskuje nedeljske svete maše. Mnogi so ateisti, v Boga sploh ne verujejo. Mnogi ne molijo. Mnogi ne verujejo v Jezusa, niti ne hodijo v Cerkev, niti k zakramentom. Glejte, to je delo hudiča, to je delo zlega. Mnogi katoličani, mnogi kristjani so zavedeni, kajti ezoteriki in predstavniki nove dobe (new agea) prav tako uporabljajo Sveto pismo. Na primer pravijo takole: »Obstaja kozmični duh« - imenujejo ga celo Kristusov duh - »in ta duh je prišel v Buda, in Buda je postal bog. In ta duh je prišel v Krišno, in Krišna je postal bog. In ko je ta duh prišel v Kristusa, je Kristus postal Bog. In sedaj je prišel končno tudi v Sai Babo, in Sai Baba je tudi bog.«

In tako pravijo: »Molite, delajte joga, in potem se boste zavedli boga, ki je v vas. In tako tudi vi postanete bogovi.« To je zelo sladko in veselo sporočilo. Poglejte, tudi to je tisto, kar je hudič rekel Adamu in Evi: »Če bosta jedla ta sad, se vama bodo odprle oči in bosta postala kakor bog.« To isto sporočilo govorijo ezoteriki in predstavniki new agea: »Vi ste bogovi. Ampak v vas je tema, v sebi imate greh, in ko greste skozi reinkarnacijo in uporabljate transcendentno meditacijo joge in podobne reči, boste postali bogovi.« Dragi moji Slovenci: mi vsi smo vedno zgolj ustvarjena bitja - nikoli ne moremo postati bogovi, stvarniki.

To učenje, o katerem sem govoril, prihaja iz budizma in hinduizma. Mi

spoštujemo in častimo mater Marijo. Ona je Božja Mati. Ampak ona je le ustvarjeno bitje, ona ni boginja ali Bog sam. Bog je le eden. Zato, moji dragi bratje in sestre, nikar se ne pustite zavesti s takimi nauki in podobnimi rečmi.

Zaradi teh problemov doživljam mnogo težav. Ko sem nekoč pridigal v Medžugorju, je prišla k meni neka žena, ki je jokala. Najprej me je celo popljuvala, potem me je z besedami zaničevala in potem jo je nekaj ljudi - menda pet ali šest ljudi - prijelo in držalo. To je bila neka gospa iz Anglije, uporabljala je grde besede, in vprašal sem jo: »Kako ti je ime?« Prvič je rekla: »Jaz sem Krišna«, potem je rekla: »Jaz sem Sai Baba«, potem se je usedla na tla in rekla: »Jaz sem joga«. In naenkrat se je zbralo tisoč ljudi, ki so to opazovali, bili so prestrašeni, jokali so in oče Slavko in jaz sva zelo molila. Odločila sva se, da bova zanj darovala sveto mašo, odločila sva se, da se bova postila sedem petkov. Potem sem vzel svoj križ ter hudiču zapovedal, naj jo zapusti. Ženska se je razprostrla po tleh in potem sva jo poškopila z blagoslovljeno vodo. Zatem je povedala svojo življenjsko zgodbo.

Bila je zdravnica iz Londona, in poleg pravih medicinskih je uporabljala tudi alternativne medicinske metode. V svoji ordinaciji je imela slike Šive, Krišne in drugih indijskih bogov. Mnogokrat je bila že prej v Indiji in je postala učenka Sai Babe. Obenem pa je bila dobra katoličanka. Redno je hodila k maši, prejemale sveto obhajilo - a obhajilo je prejemale devetnajst let, ne da bi šla vmes k spovedi. Zelo jasno mi je povedala - duh, ki je bil v njej, jo je vedno prepričeval: Zakaj bi hodila k spovedi? Hotela se je tudi ločiti od svojega moža. Mož je bil zelo dober človek, tudi on je bil zdravnik. Torej je bil v njej duh, ki je ločeval, ki je razdiral.

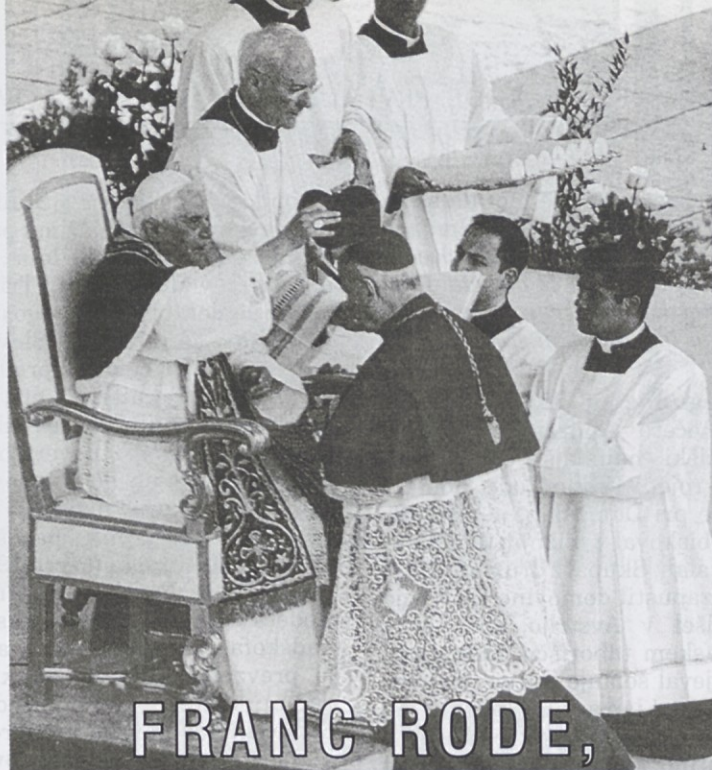
Danes vidimo v svetu veliko razslojevanja, ločitev zakonov in tako naprej. Kdo je za vsemi temi razprtijami? Satan! Bog je vendar ljubezen, Bog združuje, satan pa je tisti, ki ločuje. Zavedati se mo-

ramo, kako je v Sloveniji: naražen gre že preko štirideset odstotkov zakonov. Vemo tudi, da v Sloveniji vsako leto naredi samomor 600 ali še več ljudi. Vsak tretji otrok je ubit, torej je abortiran v materinem telesu. Kdo je tisti, ki uničuje življenje? Bog ne, saj je Bog sam življenje. Jezus je prišel, da bi dal življenje in da bi ga dal v obilju. Če preberemo Matejev evangelij, 10. poglavje, 10. vrstica, vidimo: hudič je tisti, ki uničuje življenje, on je morilec, in on je tisti, ki zavaja, je oče tistih, ki zavajajo. In veliko je zavajanja.

Ko rečemo 'krščanski reiki', 'krščanska joga', 'krščanska homeopatija', 'krščanski pendulum', vidimo, da so vse to maske, vse to je zavajanje. Dragi moji Slovenci, pridite k resnici! Jezus je resnica, Jezus pravi: »Jaz sem resnica, samo resnica vas lahko osvobodi.« Janezov evangelij, 8. poglavje, 32. vrstica: »In spoznali boste resnico in resnica vas bo osvobodila.«

Jaz sem tukaj v Sloveniji, da pridigam - in pridigam o Kristusu Gospodu. Govorim resnico, dragi moji Slovenci. Nisem prišel sem, da bi vas zavajal, ampak sem prišel, da bi vas privedel k resnici. Da bi postali živi, živi za svoje družine in v svojih družinah, da bi bili osvobojeni moči satana. Prvo Janezovo pismo - 5. poglavje, 19. vrstica - pravi: »Mi vemo, da smo od Boga in da ves svet tiči v zlu.« Zato lahko rečemo, da gre za veliko nevarnost, ki je v teh naravnih silah. Pridimo raje k Jezusu, Gospodu. On je naš zdravnik, on je rešitev vseh naših problemov.

Dalje prihodnjič - Pogovarjala se je Mihaela Jurdana iz revije Glasnik Kraljice miru

FRANC RODE, prvi kurijski kardinal slovenskega rodu

MARIJA PRIMC

Apostolski nuncij v Sloveniji Santos Abril y Castello je skupaj z nadškofom Alojzom Uranom 22. februarja letos na tiskovni konferenci v prostorih ljubljanskega nadškofijskega ordinariata sporočil novico, da je med novimi kardinali tudi Slovenec nadškof dr. Franc Rode, prefekt Kongregacije ustanov posvečenega življenja in družb apostolskega življenja, in dejal, da je papež s tem imenovanjem še enkrat pokazal, kako ceni slovenski katoliški narod in državo.

uradno potrdil.

Tretji kardinal slovenskega rodu. Nadškof in prefekt Rode je tretji kardinal slovenskega rodu v zgodovini Cerkve na Slovenskem in prvi kurijski kardinal Slovenec. Prvi kardinal je bil ljubljanski knezoškof goriški nadškof dr. Jakob Missia, drugi pa dr. Alojzij Ambrožič. Oba sedaj živeča kardinala slovenskega rodu: Rode in Ambrožič, delujeta zunaj Slovenije in nista kardinala Cerkve na Slovenskem - krajevno, ki zaenkrat še nima svojega kardinala.

Papež Benedikt XVI. je 22. februarja med splošno avdienco napovedal prvi konzistorij v svojem pontifikatu in razglasil petnajst novih kardinalov, med njimi nekdanjega ljubljanskega nadškofa in metropolita dr. Franca Rodeta, prefekta Kongregacije ustanov posvečenega življenja in družb apostolskega življenja. Na predvečer praznika Gospodovega označenja je papež Benedikt XVI. novoimenovane kardinale tudi

Ljubljanski nadškof in metropolit Alojz Uran, od leta 2004 naslednik nekdanjega nadškofa dr. Franca Rodeta, je dejal, da so novico o kardinalu sprejeli z velikim veseljem, saj je Sveti sedež tako krajevno Cerkev in slovenski narod ponovno potrdil s svojim zaupanjem in priznanjem. Sveti oče Benedikt XVI. je po stopinjah božjega služabnika papeža Janeza Pavla II. spoznal in cenil vero naših prednikov, ki je skozi stoletja oblikovala zgodovino našega naroda in vtisnila svoj pečat v srce

Slovencev, čeprav je morala skozi velike preizkušnje. »Ljubljanska nadškofija je posebno blizu novemu kardinalu, saj ga je od leta 1997 do 2004 kot modrega in zvestega pastirja imela v svoji sredi.«

Begunec v Avstriji. Leta 1934 očetu Andreju in materi Frančiški najmlajši od sedmih otrok rojeni Franc Rode, doma z Rodice pri Domžalah, je osnovno šolo obiskoval v bližnjih Jaršah in Domžalah. Skupaj z družino je leta 1945 zapustil domovino Slovenijo in odšel v Avstrijo, kjer je v begunskem taborišču Judenburg nadaljeval šolanje, zatem pa gimnazijo v Lienzu in Spittalu ob Dravi. Z družino se je izselil v Argentino, kjer je leta 1952 vstopil k lazaristom in v Buenos Airesu

vstopil v bogoslovje. Študijska pot ga je potem prek Rima peljala v Pariz, kjer je bil leta 1960 posvečen v duhovnika. Tri leta zatem je doktoriral iz bogoslovja. Leta 1965 se je vrnil v Slovenijo in po treh letih začel predavati na Teološki fakulteti. Leta 1981 je v Vatikanu prevzel službo tajnika za dialog z neverujočimi. Od leta 1993 pa do imenovanja za ljubljanskega nadškofa leta 1997 je bil tajnik papeškega sveta za kulturo. 5. marca 1997 je papež Janez Pavel II. dr. Franca Rodeta imenoval za ljubljanskega nadškofa in metropolita, 7. aprila je prevzel škofijo in bil kmalu zatem izbran za predsednika Slovenske škofovske konference. V času svojega nadpastirovanja ljubljanski nadškofiji je veliko

pozornosti posvetil urejanju odnosov med Cerkvijo in državo. Sad njegovih prizadevanj je 14. decembra 2001 podpisan sporazum med Republiko Slovenijo in Svetim sedežem o pravnih vprašanjih. Obdobje njegovega škofovanja zaznamuje sklic in potek prve vseslovenske sinode. Sklepni dokument Plenarnega zbora Cerkve na Slovenskem je bil slovesno razglašen na Brezjah 18. maja 2002. Na praznik Lurške Matere Božje 11. februarja 2004 je papež Janez Pavel II. ljubljanskega nadškofa in metropolita dr. Franca Rodeta imenoval za prefekta Kongregacije ustanov posvečenega življenja in družb apostolskega življenja. Od 26. februarja 2005 je prefekt Rode tudi član Kongregacije za škofo.

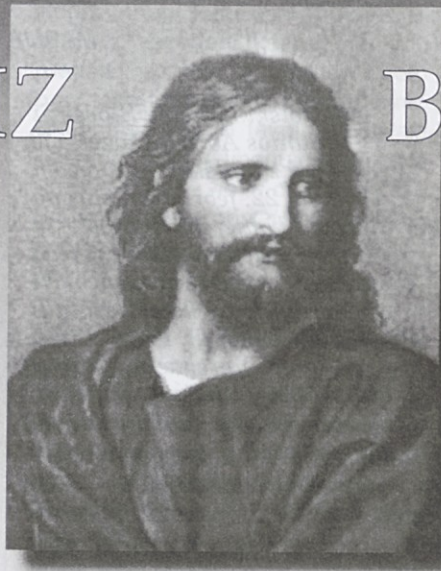
Iz Nedelje

PISMO IZ BRUSLJA

p. FRANČEK BERTOLINI

Evropski škofje se trudijo, da bi Evropska ustava tam, kjer govori o svojih koreninah, omenila tudi krščanstvo. Pečat krščanstva v Evropi je tako velik, da ne moremo razložiti Evrope, ne da bi govorili o krščanstvu. Prav je, da se vsaj bori za ohranitev svojih korenin, za svojo identiteto. Isto velja tudi za nas kristjane. Ne gre za vsiljevanje ali privilegije, ampak za čisto preprosto zgodovinsko dejstvo.

Indijci in mnogi drugi narodi enačijo Evropo, Severno Ameriko in Avstralijo s krščanstvom. To je bilo za Cerkev škodljivo v zgodovini in je škodljivo tudi danes. Večina ameriških, evropskih in avstralskih političnih in gospodarskih potez zdaleč ni bilo narejenih v krščanskem duhu. Če enačijo Avstralijo, Severno Ameriko in Evropo s krščanstvom, pomeni, da pove-

zujejo s krščanstvom tudi multinacionalke omenjenih celin. Te pa, vemo, masovno in brezobzirno izkoriščajo dobrine številnih afriških, južnoameriških in azijskih držav. Krščanstvo je torej zanje predvsem izkoriščevalsko. To je miselni vzorec, ki obstaja pri nekaj milijardah ljudi, in se ga premalo zavedamo in dostikrat ne dojamemo, kakšne posledice ima. Temu primerljivo bi lahko bilo naše enačenje teroristov z muslimani,

kar je netočno in krivično.

Zato, če se po eni strani trudimo, da se krščanstvo omenja v evropski ustavi, bi se morali veliko bolj truditi, da bi prek medijev, v učbenikih, na politični ravni, na ravni medverskega dialoga jasno pokazali razliko med smernicami in prizadevanji katoliške Cerkve ter med politiko in interesi EU. To ne pomeni, da je Cerkev nezmotljiva ali perfektna, toda razlike so pa le tako velike, da je - za obe strani - sramotno, če ju pomešajo. Tako kot si neveren liberalni evropski funkcionar na službenem potovanju v New Delhiju, ko daje miloščno revežu ob cesti, verjetno ne želi, da ga takoj označijo za kristjana, ki pomaga bližnjemu, tako tudi slovenski misijonar v Braziliji verjetno ne želi, da ga postavijo med dediče kolonizatorjev, ki so nekoč zasluž-

KRATKE NOVICE

CELOVEC – Na slovenskem Koroškem je zdaj 262 dvojezičnih učiteljev, na gimnaziji pa okrog 500 dijakov. (Mladika)

DUNAJ – V Avstriji bodo kmalu izdani potni listi tudi s slovenskim jezikom, ker je pač slovenščina eden izmed uradnih jezikov Evropske zveze. (Mladika)

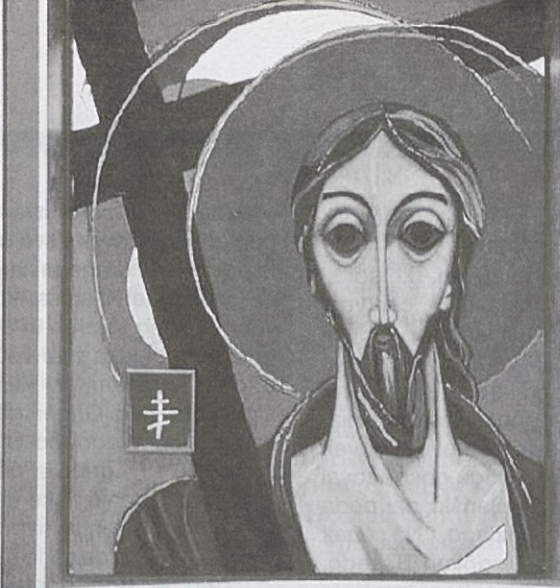
BERLIN – Nemški general Jeschonnek, ki je bil v samem vrhu Hitlerjevega letalstva, je bil Slovenec iz Savinjske doline (Ježovnik). Verjetno je prav on posredoval polkovniku Vauhniku, jugoslovanskemu vojaškemu atašeju v Berlinu, zaupno novico o nemškem napadu na Jugoslavijo. (Mladika)

LJUBLJANA – Knežji kamen na Gosposvetskem polju, o katerem so tekle polemike med Slovenijo in Avstrijo, je del rimskega stebra v grškem slogu. (Mladika)

njevali domačine in še danes izkoriščajo naravno bogastvo dežele. Zato je vsako imenovanje krščanstva na politični ravni zelo delikatno in pravzaprav vprašljivo, ker politika ne more delovati samo v Kristusovem interesu, ampak tudi - in konec koncev predvsem - v interesu ljudi. Ti interesi pa so velikokrat daleč od krščanskega ideala. Politika mora v interesu svoje skupnosti ali svoje države sklepati veliko večje kompromise, kot jih mora tako ali tako tudi Cerkev. Kompromisi v politiki so lahko tako veliki, da se krščanstvo v njej ne more več pojmovati kot nekaj bistvenega, ampak kot nekaj obrobnega, kot opozicija, ki vznemirja 'pozicijo' s svojimi zahtevami po pravičnosti in solidarnosti.

Iz tednika *Novi glas*

Kapela Centra Aletti (Rim, Italija) – za oltarjem: Jezus Kristus

TOMÁŠ ŠPIDLÍK

PRIČEVANJE IZROČILA

Neka oseba si pridobi verodostojnost iz izkušnje. Napačno pa bi bilo misliti, da je ta samo posamična. V tem smislu prehitro zaključujejo tisti, ki pravijo bolj ali manj takole: »Bistvena pričevanja za Kristusa imamo v Svetem pismu. Z molitvijo in razsvetljenjem Svetega Duha postanejo živa izkušnja. Prav to moramo poglobljati. Zunanji nauk, še posebno »uradno učiteljstvo Cerkve«, bolj moti, kot pa pomaga v intimnem odnosu s Kristusom.«

Tudi ljudi ne poznamo zgolj iz neposrednega stika z njimi. Ustvarjalni element osebe je njen odnos z drugimi. Nekako spontano spoštujemo tiste, ki jih spoštujejo modri in pošteni ljudje, ter občudujemo njihova dela, ker jih cenijo tisti, ki se nanje spoznajo. Kristus je univerzalna oseba. Zato nam lahko mnogi, ki so prepoznali različne značilnosti njegove osebe, pomagajo prodreti v njeno skrivnost. Pri tem ne gre za neke 'zunanje' razloge, marveč za pričevanja osebnih srečanj s Kristusom. Med temi imajo največjo težo tista, ki jih navdihuje Sveti Duh, Kristusov Duh. Takšno je pričevanje Cerkve, predvsem njenega uradnega učiteljstva, ki je notranje združeno s pričevanjem

'Božjega ljudstva', vseh vernih.

Vloga Božjega ljudstva za ohranjanje in poglobljanje vere v Kristusa je bila posebej poudarjena na drugem Vatikanskem cerkvenem zboru. V tej knjižici torej sledimo tej smeri duhovne poti. Zanima nas, kako so Odrašenika dojemali slikarji, kajti njihovo pričevanje je zelo veliko. Na posebno intimen način so Jezusa poznali svetniki. Pri tem pa ne izključujemo pisateljev, psihologov in drugih mislecev. Teologi, razlagalci cerkvenega nauka, naj bi nas uvajali v duhovni smisel dogem. Gre za izredno veliko polje, zrelo za žetev (prim. Jn 4,35). V tej knjižici zbiramo nekaj klasov.

KRISTUS V VESTI

Eno klasičnih besedil o Kristusovem božanstvu je brez dvoma uvod (prolog) v Janezov evangelij (Jn 1,118). »V začetku je bila Beseda in Beseda je bila pri Bogu in Beseda je bila Bog.« Mnogo razlag je zapisanih k temu besedilu. Izberimo eno, ki

je manj znana, in sicer misel sv. Gregorja Nacijanškega.

Začne z vprašanjem, ki so si ga pogosto postavljali cerkveni očetje: če smo ustvarjeni po Božji podobi (prim. 1 Mz 1,26), v čem je ta podobnost? Za grške očete je veličina človeka v sposobnosti spoznavanja. Po mnenju sirskih očetov je človek poklican, da bi ob Bogu gospodoval svetu. Gregor Nacijanški pa poda neko posebno razlago. Na enak način, kakor Bog izgovori Besedo, je tudi človek sposoben izreči in poslušati besede, se pogovarjati z drugimi ljudmi. Ta pogovor (dialog) se razteza tudi na Božji svet. Ko nas je Bog ustvaril, nas je nagovoril, »je rekel«. Beseda, ki je bila »pri Bogu«, je že vso večnost izgovorjena tudi nam. Sedaj pričakuje naš odgovor.

Če se vprašamo, kje to besedo občutimo, je odgovor cerkvenih očetov soglasen. Božja Beseda, Kristus, nas ljudi nagovarja z dvema izvirnima besedama; eno notranjo in drugo zunanjo. Notranja beseda je glas vesti, zunanja beseda pa je ustvarjeni svet, ki razodeva svojega Stvarnika;

prav zato ima vsaka stvar za nas nek pomen. Prvi človek v svoji nedolžnosti ni potreboval drugega nauka. Občutil in razumel je Kristusa, ki mu je govoril po vseh stvareh in dogodkih. A ta dva 'vodnjaka žive vode', ki ju je izkopal Abraham, so Filistejci zasuli s peskom. Tako Origen na simbolični način razlaga zgodbo Stare zaveze (1 Mz 26,15): greh je umazal našo izvirno spoznanje, tako da zdaj naša vest ni več čista in so nam s tem stvari v svetu postale nejasne, neprozorne.

Zato je Bog postavil preroke, 'vidce'. Ti so Božjemu ljudstvu posredovali Božje besede. Ko so bile zapisane, je nastalo Sveto pismo. Gre za besede, ki naj bi jih vsi slišali, le če nismo gluhi zanje. Ko beremo besedila Svetega pisma, odkrivamo, da nam govori notranji glas našega srca. Zato občutimo nekakšno sorodnost med besedili in našo dušo.

V polnosti časov se je Beseda učlovečila. Kristus, Bogočlovek je govoril s človeškim jezikom in njegove besede so ohranjene v evangelijih. A Kristus še naprej mistično živi v Cerkvi, zato nam tudi ona po-

sreduje svoje nauke. Vsi ti različni 'glasovi' se med seboj dopolnjujejo in končno postajajo en sam glas.

Pogosto slišimo naslednji ugovor: jaz hočem delovati po svoji vesti in nočem poučevanja in vsiljevanja od zunaj. Prav je tako. Človek ne more delovati drugače kot tako, da posluša svojo vest, ki je notranji Kristusov glas. Toda kristjani ne skrivajo tudi druge resnice, da namreč ta glas v današnjem svetu le redko zazveni v svoji čistini, obenem pa lažna vest včasih opraviči celo težke zločine. Kristjani so torej tisti, ki želijo očistiti svojo vest v luči celotnega Kristusovega nauka. Na ta način postaja notranji glas srca osvobojen, razjasnjen. Ko ga poslušamo v njegovi čistini, nam svet postaja 'prozoren' in lep, človek pa poln vzpodbud za vsakršno dobro. V življenjepisih svetnikov beremo, da jim je Kristus govoril v razodetjih. Dejansko pa Kristus govori vsakemu izmed nas po glasu čiste vesti. Od našega odgovora bo odvisno naše resnično življenje in naša sreča.

Iz knjige: *Poznaš Kristusa?*

SVETNIK V MESECU

JANEZ NEPOMUK, mučenec / ok. 1350 – 1393

16. maj

Leta 1672 so na znamenitem Karlovem mostu v Pragi postavili kip duhovnika v koretlju, z biretom na glavi in z vencem peterih zlatih zvezd okoli nje, s križem in palmo v eni roki, pa s kazalcem druge roke na ustih.

Kip je predstavljal češkega svetnika Janeza Nepomuka, ki je umrl kot mučenec za neodvisnost in svobodo Kristustove Cerkve. Češki kralj Venčeslav je namreč hotel Cerkev spraviti pod svoj nadzor in se polastiti njenega imetja. Janez Nepomuk, tedaj generalni vikar praške nadškofije, je bil na čelu tistih, ki so se kralju uprli. Kralj ga je dal v ječi mučiti, potem pa ukazal, naj njegovo truplo vržejo s Karlovega mostu v reko Vltavo. To se je zgodilo 20. marca 1393. Na podlagi zanesljivih Nepomukovih življenjepisov je

mogoče dokazati, da Janez ni umrl kot mučenec spovedne molčečnosti, kakor so doslej razglašali in kar hoče povedati njegov prst na ustih. Sv. Janeza Nepomuka častijo kot zavetnika zoper obrekovanje pa tudi zoper poplave, zato so njegovi kipi krasili številne mostove po vsej srednji Evropi in v dobršnem delu zahodne Evrope.

Janez Nepomuk se je rodil med letoma 1340 in 1350 na zahodnem Češkem v mestu Pomuk, ki se je pozneje preimenovalo v Nepomuk. O njegovi mladosti ni nič znanega. Viri ga prvič omenjajo leta 1370, ko je bil že veljaven klerik praške nadškofije. Imel je službo javnega notarja, kar so dosegli samo redki pravno izobraženi in vsega zaupanja

vredni možje. V naslednjih letih je delal v pisarni nadškofovega generalnega vikarja in pri cerkvenem sodišču. Mašniško posvečenje je prejel šele leta 1380; papež ga je imenoval za župnika praške fare sv. Gala, nadškof Janez Jenštejn pa si ga je izbral za svojega tajnika in zaupnega sodelavca. Poslal ga je na univerzo v Padovo, kjer je študij cerkvenega prava končal z doktoratom. Ko se je vrnil v Prago, ga je nadškof Janez Jenštejn imenoval za kanonika in nato še za generalnega vikarja praške nadškofije.

Ta čas se je, kot smo že slišali, vnel boj zoper kralja Venčeslava, ki bi rad vladal tudi v Cerkvah. Oba Jana (Nepomuk in Jenštejn) sta se mu odločno postavila po robu. Kralj je hotel razpoloviti praško nadškofijo, da bi za svojega pristaša Kralika ustanovil novo škofijo v Kladrubih, kjer je bila bogata benediktinska opatija. Redovnikom te opatije je kralj po smrti opata Racka v začetku leta 1393 prepovedal voliti novega opata, da bi jo izročil Kraliku. Jenštejn se je uprl ustanovitvi nepotrebne škofije in se je umaknil iz Prage. Menihi so si takoj izbrali novega opata in prosili, da ga nadškof potrdi. V njegovem imenu je generalni vikar Janez Nepomuk 7. marca 1393 novega opata priznal in si s

tem nakopal kraljevo jezo. Kralj je v svojem besu šel tako daleč, da je dal Janeza mučiti in umoriti, potem pa njegovo telo vreči v reko. Novica o tej nasilni smrti se je razširila po vsej Evropi.

Čast oltarja je sv. Janez Nepomuk dosegel leta 1729. Njegovo češčenje so zelo širili jezuiti in tako je prišlo tudi k nam. Značilno je, piše dr. Niko Kuret, da godu sv. Janeza Nepomuka ne slavimo na njegov smrti dan, 20. marca, temveč 16. maja. V Pragi je bil današnji dan pravi pomladni praznik, ki je nanj prihajalo na stotisoče ljudi. Med drugim so spuščali lučke po Vltavi. Drugod (npr. na Dunaju) so prirejali posebne Janezove pobožnosti, ki se je pri njih rada shajala mladina. K nam se ne eno ne drugo ni razširilo.

Na današnji dan godujejo mnogi naši Janezi, Ivani, Ivane in Ivanke.

Poleg češkega svetega Janeza Nepomuka je danes na koledarju še ime svetega ANDREJA Bobola, poljskega jezuita, ki je 16. maja 1657 umrl kot mučenec za edinost med kristjani.

SILVESTER ČUK

Vprašujete ODGOVARJAMO

LOJZE KUKOVICA

1 - Nekdo mi je dejal:
»Odpustim že, pozabiti pa ne morem«. Moje vprašanje: Je pri Bogu tudi tako?

Če je narava neizprosna, ker ne odpusti in ne pozabi ničesar tistemu, ki se je pregrešil proti njej, pri ljudeh ne sme biti tako in pri Bogu ni tako. Če je človek navadno zmožen, da odpusti in tudi res odpusti, pa res ni vedno zmožen, da bi žalitev tudi vedno pozabil. Kar pa ne pomeni, da je svoje odpuščanje preklical, ko se je žalitve znova spomnil. Ne, le to, da spomin le počasi izbrisuje iz sebe, ker pač človek nima absolutne oblasti nad njim. To je pri ljudeh tako, pri Bogu pa ne. Bog odpusti in pozabi. To sam pravi: »Milosten

sem do njihovih krivic in njihovih grehov se ne bom več spominjal« (Heb 8, 12). Odpuščenega greha ni več v božjih očeh. Zakaj bi se ga torej spominjali mi, če ga pa v božjih očeh ni več?

To je seveda treba prav razumeti. Bog ima absoluten spomin in ne more ničesar pozabiti. Če se torej v Svetem pismu pravi, da pozabi naše grehe, to pomeni, da se jih noče več spominjati, ker so bili odpuščeni in torej zanje tudi ne bo zahteval nikdar več kazni, ne česa drugega.

Je to zelo tolažilna resnica, o kateri verjetno premalo razmišljamo in tako ne uspejo premagati neke vrste minimalistično pojmovanje Božjega usmiljenja in učinkovitosti našega

kesanja in prejema zakramenta sprave. Sv. Frančišek Saleški tako izrazi to misel: »Z grehom ni kot z deli ljubezni. Dobra dela pravičnega človeka se ne izbrišejo z njegovimi poznejšimi grehi; se le pozabijo. Medtem pa obžalovan in spovedan greh ni le pozabljen, ampak je izbrisan in uničen«.

2 - Kadar berem v evangeliju Kristusove besede o ljubezni do sovražnikov, me vest vznemiri. Kristus pravi: »Ljubite svoje sovražnike, delajte dobro tem, ki vas preganjajo, blagoslavlajte tiste, ki vas preklinjajo, prosite za tiste, ki slabo o vas govorijo.... Ljubite svoje sovražnike: delajte dobro in posojajte, ne da bi pričakovali kaj v zameno in vaše plačilo bo veliko in boste otroci Najvišjega, kajti on je dober do nehvaležnih in hudobnih« (Lk 6, 27-35). Je to mogoče tudi za navadne kristjane, kot sem jaz?

Gotovo ni lahko, ni pa nemogoče. Kar nam, svojim učencem, Kristus nalaga, ne more biti nemogoče. Sv. Pavel nekje pravi: »Tistim, ki Boga ljubijo, je vse mogoče«. Vprašanje je torej le, če Boga res ljubimo. Seveda je v nadnaravnem svetu vse mogoče, vendar ne brez božje milosti. Z božjo milostjo, ki jo pa Bog daje vsem, ki jo ponižno, vztrajno in zaupno prosijo, je pa vse mogoče, kar se od nas kristjanov zahteva.

Če svojega sovražnika gledam samo kot sovražnika, ga je res težko ljubiti, postane pa ljubezen do njega možna in celo lahka, če pomislim med drugim, da je tudi v njem prisoten Bog; da je morda celo kristjan in torej božji otrok; in da morda se nahaja celo v posvečujoči milosti, da je torej celo božji prijatelj.

V vsakem primeru je božja stvar in kot takšnega ga Bog ljubi. In če potem še pomislimo, da Bog ljubi tudi svoje sovražnike, namreč grešnike in da »Bog daje, da sonce sije zanje kot za dobre in da daje

dež pravičnim in grešnikom«, potem nam bo ljubezen do njih lažja. In če imamo končno še pred očmi, kako je Kristus ravnal s svojimi sovražniki, celo s samim izdajalcem Judežem in kako je prosil na križu za svoje rablje, bomo tudi mi, ki vendarle hočemo posnemati svojega Učenika, našli več kot zadosti nagibov za ljubezen tudi do sovražnikov. Apostol Janez pravi v svojem prvem pismu: »Mi vemo, da smo prešli iz smrti (greha) v življenje (milosti)... Kdor pa ne ljubi, ostane v smrti« (1 Jn 3,14). Še več! Isti sv. Janez trdi naravnost, da je ljubezen do bližnjega (in ne izvzame sovražnikov) merilo človekove ljubezni do Boga: »Če kdo pravi, da ljubi Boga, pa ne ljubi svojega bližnjega, je lažnik. Kdor namreč ne ljubi bližnjega, ki ga vidi, tudi ne bo mogel ljubiti Boga, ki ga ne ljubi« (1 Jn 4,20).

Res pa je seveda, da je ljubezen do sovražnikov vrh krščanske ljubezni, kakršne ne najdemo v nobenem drugem verstvu, še manj seveda v poganskem svetu, čeprav tudi tam najdemo kakšno izjemo. Tako pravi Sokrat v 'Kritonu': »Ni prav, če se povrača krivica s krivico in se tudi nikomur ne sme narediti kaj slabega, tudi če je zaradi tega treba trpeti.« A to je le redka izjema. Tako, na primer, drugi mislec, Lao Tse, v svoji knjigi o življenju in smrti govori čisto drugače: »Ko bi jaz mogel z enim samim lasom svoje glave rešiti svet, bi ga ne dal.«

Bližnjega, posebej še sovražnika, je torej možno ljubiti samo iz ljubezni do Boga, ker ga ljubi Bog in ker moramo zatorej tudi mi ljubiti vse, ki jih Bog ljubi. Da je to mogoče, nam pove ne le božja beseda in Kristusov zgled, ampak tudi toliko svetnikov in tudi vsakdanjih kristjanov. Božja milost stori mogoče, kar se zdi nemogoče za padlo človeško naravo.

Spolnost in Cerkev

p. BRANKO

Zakaj je Cerkev tako stroga do spolnosti? Kar naprej nekaj prepoveduje. Mnogo spolno drugače usmerjenih označi za grešnike. Uroš

Cerkev je stroga do spolnosti – če se izrazim s tvojo oznako – zaradi svojega pogleda na človeka. Cerkev ni stroga zaradi strogosti ali zaradi veselja nad službo žandarja obče morale. Cerkev ni nekak antiseksolog, ki bi fanatično raziskoval področje spolnosti in ga čim bolj tabuiziral, čim bolj prepovedal in grenil. Tako nestrpno držo do spolnosti ji pripisujejo od zunaj.

Pač pa je Cerkev »rerum humanarum peritissima – izvedenka v človeških zadevah«, kot jo je imenoval Pavel VI. Zato je njen pogled na človeka po izročilu, ki prihaja že iz Svetega pisma, celosten. Kaj to pomeni? To pomeni, da tudi na spolnost gleda celostno in je ne trga iz njenih naravnih in duhovnih okvirjev. Za spolno revolucijo, ki se je sprožila na Zahodu v obdobju po drugi svetovni vojni, pa je značilno nasprotno. Na spolnost ne gleda celostno, ampak sektorsko, polovičarsko, reduktivno.

Vzemimo primer spolnega užitka. Fiziološko gledano je užitek spodbujevalec k življenju. Uživamo namreč v vseh tistih stvareh, ki so povezane s preživetjem posameznika in vrste. Uživamo v prehrani, v primerni temperaturi, v pravilnem zaporedju počitka in dela, uživamo tudi v spolnosti. Cerkev ne nasprotuje užitku, tudi spolnemu ne, pod pogojem, da užitek ne prevlada nad drugimi razsežnostmi. Spolna revolucija pa užitek postavi na prvo mesto ter s tem poruši tako biološka kot moralna in duhovna ravnovesja. Ko je važno samo uživati in čimbolj uživati, zlahka pozabimo

na medčloveški odnos, na klic k resnični ljubezni, na duhovno rast. Sam užitek v tem procesu postaja vedno bolj prazen in potrebuje vedno nove dražljaje, kar vodi v odvisnost in vse večjo erotizacijo zavesti, v končni fazi pa v razne oblike spolne sprevrženosti.

Ko tako pojmovanje spolnosti postane obče družbeno dopustljivo, čemur smo priča danes, je Cerkev v precej izpostavljeni vlogi. Hočeš ali nočeš mora opozarjati in svariti, zato je velikokrat udeleženka burnih polemik pa tudi širših političnih bitk. Zlasti kadar sprejemamo zakone, ki zadevajo bistvo spolnosti, je samo po sebi umevno, da Cerkev ne bo tiho. V takih razmerah ji nasprotniki z lahkoto lepijo etikete kot 'nazadnjaška', 'srednjeveška', 'brez poslušna za človeka' itd. Žal pa nasprotniki običajno obsežnega in v sebi dobro sklenjenega nauka Cerkve o spolnosti ne poznajo. Tiščletno izkustvo Cerkve uči, da sta popačeno pojmovanje spolnosti in družbeno priznavanje spolnega razvrata uvod v dekadenco posameznika in tudi civilizacije. To dekadenco na Zahodu in pri nas lahko gledamo tudi v pomanjkanju otrok. Gre za absurd. Povečujemo spolno moč, erotiziramo pop-kulturo, nočemo pa biti plodni. Rodilom smo ukradli njihovo prvinsko biološko funkcijo! To ne more ostati brez globljih posledic za našo civilizacijo.

Razumljivo, da arabski in afriški svet silita na naša vrata. Ker vesta, da ustvarjamo prazen prostor, ker smo šibki, biološko šibki, izumirajoči. Spolni revoluciji navkljub. Ali pa ravnaradi nje.

Iz Družine

ŠKOF SCHWARZ OPOZORIL NA PREMAJHNO ŠTEVILO OTROK

Celovec. - Prejšnji teden je škof dr. Alois Schwarz pri Celovških dialogih na temo »Brez otrok - Evropa v demografski pasti« opozoril na »zaskrbljivo nizko število otrok«. Zato so toliko pomembnejše diskusije o tej temi, ki je pomembna za evropski razvoj. Škof Schwarz je opozoril na nemškega zveznega predsednika Horsta Köhlerja, ki je na neki prireditvi označil »otroke kot Božji dar« in poudaril, da se v živih družinah ljudje vadijo v tem, kar je pomembno za trdnost družbe: solidarnost med generacijami.

Koroški škof je označil materinstvo kot »nenadomestljivo obliko ženskosti« in grajal, da je v družbi »katalog eficientnosti, ki marsikatero kariero postavlja pred željo po otrocih«. Hkrati pa tudi ne smemo spregledati, tako škof, da je lahko nehoten izostanek otrok za vedno več parov tudi »osebna življenjska usoda, velika tragedija«. Cerkev mora biti motivacija za življenjski program, spodbuda za življenje po desetih božjih zapovedih. »Papež Benedikt XVI. je opozoril na to, da desetere božje zapovedi niso sveženj prepovedi, temveč velika življenjska vizija,« je dejal škof Schwarz. To obljubo življenjske vizije je papež, tako koroški škof, formuliral v svoji encikliki Deus caritas est. »Sveto pismo in cerkvena tradicija hočeta služiti oblikovanju vesti in ljudem pomagati, da raste ljubezen do življenja,« je poudaril Schwarz. Gre za pripravljenost ravnati tako, »da se izogibamo vsemu, kar življenje ovira ali preprečuje«.

Iz Nedelje

Schönborn: Med naravoslovjem in vero ni nasprotja

Dunaj - Med naravoslovjem in vero ni nasprotja, je 8. decembra v seriji televizijskih oddaj 'Lebenskünstler' poudaril dunajski nadškof, kardinal Christoph Schönborn.

Kardinal je dejal, da z evolucijo kot znanstveno teorijo nima težav. Gre za vprašanje, ali je razvoj k življenju 'produkt slučaja' ali 'hoten'. Kar Schönborn odklanja, je 'svetovnonazorsko obarvano' gledanje, po katerem je celotni razvoj samo golo naključje (slučaj). Kardinal se je deklariral kot 'privrženec znanosti', toda: »Če vidimo, kako organizmi ali vesolje funkcionirajo, to ne more biti slučaj.« Kardinal se je v oddaji izrekel za diferencirano in tankočutno ravnanje Cerkve z ločenimi in ponovno poročenimi. Glede na to, da so bili njegovi starši ločeni, je dunajski nadškof poudaril, da človek gleda marsikaj »bolj občutljivo«, »če je to sam doživel«. Duhovnike svoje škofije vedno znova spodbuja k temu, naj gledajo na čisto »osebno« situacijo prizadetih in potem z njimi izberejo neko pot. Toda ta pot ne sme biti 'poceni', ker so rane ločitve vedno globoke in potrebujejo zdravljenja. Dobri dušni pastirji pa so že vedno poskušali, da se uživajo v konkretni položaj prizadetih. Predvsem za otroke je »skoraj vedno« boleče, če starši grede narazen. Kar zadeva družbenopolitično debato o tako imenovanem zakonu med homoseksualnimi (»Homo-Ehe«), je kardinal Schönborn dejal, da so reči, ki bodo kljub znanstvenemu napredku vedno ostale enake. Vedno so bili homoseksualni in tudi vedno bodo, toda vsak človek »pride na svet po materi«. Kako naj bi uredili posamezna civilnopravna vprašanja npr. v dednem pravu, je stvar politike. Toda zakon »obstaja samo med ženo in možem«, tako kardinal.

Iz Nedelje

Kakšen smisel ima življenje invalidnega človeka? Kaj lahko prinese svetu?

Če življenje pre-sojamo po merilih učinkovitosti, produktivnosti, ekonomičnosti, se bo družba logično usmerila k temu, da invalidne ljudi odstrani, saj niso samo nedonosni, temveč tudi veliko stanejo, ker potrebujejo veliko nege.

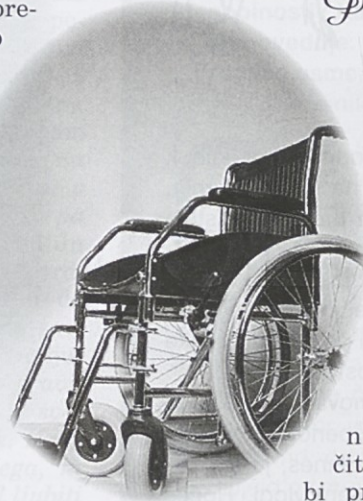
* Vendar lahko dokažemo, da mnogi med njimi prinašajo svetu svojevrstno bogastvo: preprostost, resnico, pristnost, zmožnost, da vzpostavijo stik z drugim, preprosto vero, ki je pogosto nalezljiva. Tudi če gre za zelo ranjenega človeka, ostane vedno edinstvena oseba, ki želi ljubiti in biti ljubljena.

* Kristjani tudi verujemo, da je ta oseba ustvarjena po božji podobi, poklicana, da bo nekoč deležna njegove slave, v kateri že sedaj z veseljem prebiva.

* Pred izbiro smo: ali bomo vzpodbujali človeško družbo, ki teži k odstranitvi slabotnih ali pa bomo ustvarjali svet občestvenosti, kjer ima vsak svoje mesto, je nenadomestljiv dar.

* Nebogljen in majhen otrok prebujajo, kar je najboljšega v nas in nas kliče k ljubezni in podaritvi. Pred invalidom in našimi reakcijami do njega pa se spomnimo: »Toliko veljamo, kolikor velja naše srce.«

Pričevanje

Stara sem 48 let, zaradi nepazljivosti babice že od rojstva hemiplegik. Na srečo pa mi invalidnost ni preprečila, da ne bi ljubila življenja, senorimalno izobrazevala in bila aktivna. Tudi me ni bilo strah skočiti na avtobus, da bi pravočasno prišla

v šolo, čeprav mi moje stanje tega ni dovoljevalo. Toda v dnu srca sem čutila sovraštvo do osebe, ki je bila kriva moje invalidnosti.

V sebi sem odkrila klic k redovnemu življenju in leta 1970 sem vstopila k vizitatinkam. Leto pozneje so mi morali odrezati bolno nogo. Premagati sem morala novo težavo. Moj odpor do babice je naraščal. Trenutno ne morem več nositi proteze. Invalidnost napreduje in priklenjena sem na invalidski voziček.

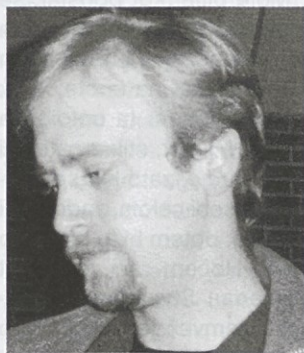
Vendar je Bog najmočnejši! Pred nekaj meseci sem tej osebi odpustila, ko sem v dveh člankih iz francoske revije »On živi« brala o ponižnosti in o njej premišljevala. Od takrat se mi zdi življenje, kakršno pač je, čudovito in v sebi okušam neskaljen mir. Sprašujem se, če bi brez invalidnosti lahko izkusila takšno Božjo bližino. Da, življenje, kakor je lahko včasih težko, je vsekakor vredno živeti in vabim vas na svoj stoti rojstni dan, saj umiram od želje, da bi ga praznovala!

Sestra Klavdija
Iz revije On živi

JAZ SEM JAZ S TEBOJ

MARTIN SUŠNIK

... da bodo eno kakor midva. Jn 17, 11

Čepprav se nam marsikdaj zdi nepotrebno ali celo dolgočasno, ni napačno, da se naša razmišljanja vračajo kdaj pa kdaj na iste točke s ciljem, da se vanje poglobljamo. To še posebno velja, ko gre za vsakdanje stvari ali za pojme in besede, ki jih redno uporabljamo, a o katerih ne bi znali dosti povedati,

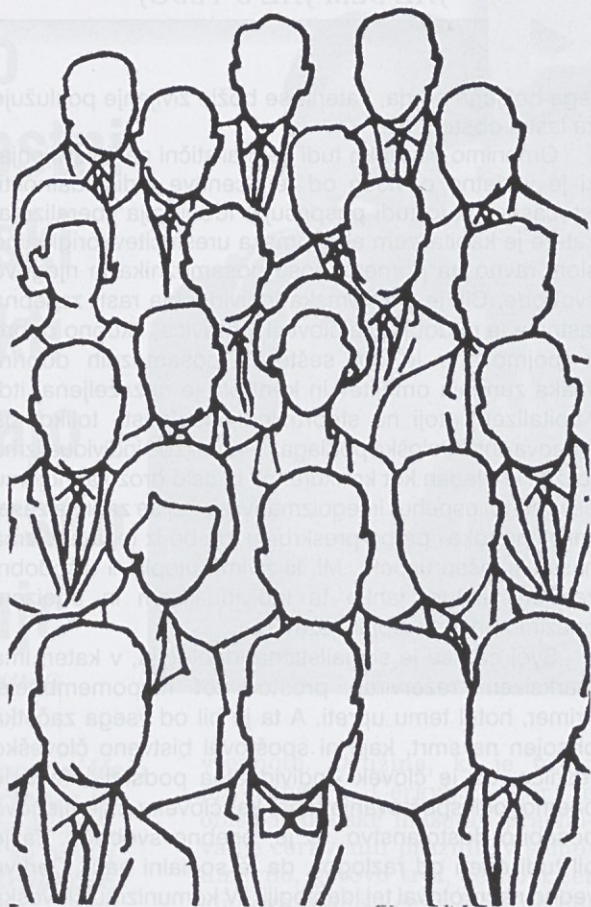
če bi nas kdo presenetil in prosil za razlago njihovega pomena. Človeški intelekt ne potrebuje vedno novih minljivih stvari za razmišljanje; dejansko, neminljive stvari so mu vedno nove, če se jim zna približati.

Realnost in pojem, pred katerim bi se v teh vrsticah rad ustavil, je namreč »OSEBA«. Vsi približno vemo, kaj ta je. Vsi redno govorimo o »osebi«, imamo odnose z mnogimi osebami od jutra do večera, celo spadamo skupini »oseb«, to se pravi, da *smo* osebe mi sami. Kljub temu bi marsikomu postalo težko, če bi moral razložiti, kaj naj bi oseba kot taka bila.

Ne bomo o tem tukaj dosti razpravljali. Dá se veliko povedati, a omejili se bomo samo na neka kratka razmišljanja o nekaterih lastnostih te posebne vrste bitja, ki vključuje tudi nas.

Klasično definicijo »osebe« smo prejeli, skupaj z drugimi klasičnimi definicijami, od misleca Boecija (480-524). V njegovi *De duabus naturis* piše, da je oseba »individualna podstat (*substantia*) racionalne narave«. Tako ta mislec označi osebo kot tisto bitje, ki se zaradi svoje razumske sposobnosti razlikuje od vseh ostalih individualnih podstat. Drugi del definicije (»racionalna narava«) je verjetno bolj podvržen polemiki in je tudi na prvi pogled najpomembnejši, kajti ravno razlikuje osebo kot tako. Kljub temu pa se bomo sedaj ozrli na prvi del. Kaj nam pove to, da je oseba »individualna podstat«?

S tem nam Boecij kaže, da je oseba konkretno bitje, ki ima svojo lastno eksistenco, ki obstaja samo na sebi

(čeprav ni rečeno, da obstaja samo *od* sebe), da ni le *akcident*, ki bi imel svoj obstoj na nekim drugim (čeprav ga lahko ima *od* nekoga drugega). To pomeni, da ima oseba neko ontološko neodvisnost, da je neko zaprto bitje, z lastno ustaljenostjo. Ni le del nekega večjega bitja, tako da bi njegova pomembnost bila omejena ravno na to, da spada k drugemu kot sestavina, temveč nekaj, kar se ne meša v zmedo s celoto, kajti je samo na sebi neke vrste celota. Zato ima tudi vsaka oseba svojo lastno posamezno pomembnost in ne postane komaj kratek trenutek razvoja nekega Vsega.

To označenje osebe kot nekaj individualnega, ontološko neodvisnega, ustaljenega, je verjetno v mišljenju povprečnega človeka današnjega zahodnega sveta več ali manj sprejeto. Med tem, ko se na vzhodu mišljenje bliža monizmu (omejena bitja le kot del nekega Brezmejnega Bitja), se na zahodu bolj nagibamo spoštovanju individualnosti kot take.

Ne bomo tukaj našteveli vseh razlogov za to, vendar lahko omenimo na primer vpliv metafizične perspektive krščanske filozofije, po kateri se Bog razlikuje od stvarstva, to se pravi, je trascendenten, med tem ko je monizem filozofija imanentnega Boga, to je, istovetenja Boga s svetom (panteizem). Če Bog ni stvarstvo, potem je možno pojmovati vsako stvar kot pomembno v svoji individualnosti, če sta pa svet in Bog isto bitje, potem individualna bitja niso nič drugega kot trenutni valovi

tega božjega morja, katerih se božje življenje poslužuje za lastni obstoj.

Omenimo pa lahko tudi kapitalistični način življenja, ki je verjetno odvisen od te ocenitve individualnosti, istočasno pa jo tudi pospešuje. Ideologija liberalizma, katere je kapitalizem ekonomska uresničitev, originalno sloni ravno na pomembnosti posameznika in njegove svobode. Cilj je ekonomska individualna rast, zasebna lastnina je nedotakljiva človeška pravica, skupno dobro je pojmovano le kot seštevek posameznih dobrin, vsaka zunanja omejitev in kontrola je nezaželjena, itd. Kapitalizem stoji na stebru individualnosti, toliko, da njegova antropološka podlaga pelje celo do individualizma (bližnji je gledan kot konkurenca in celo grožnja mojemu osebnemu uspehu) in egoizma (vsak naj se zanima zase, »nevidna roka« pa bo preskrbela, da bo iz tega egoizma nastal splošen uspeh). Mi, ki živimo utopljeni v sodobni zahodni kulturi, lahko ta individualizem in egoizem opazimo brez posebnih težav.

Svoj čas se je socialistična ideologija, v kateri ima marksizem rezerviran prostor kot najpomembnejši primer, hotel temu upreti. A ta je bil od vsega začetka obsojen na smrt, kajti ni spoštoval bistveno človeško resnico, da je človek »individualna podstat«. Tako je onemogočil spoštovanje tega, kar človeku daje njegovo posebno dostojanstvo, to je, osebne svobode. Ta je bil tudi eden od razlogov, da je socialni nauk Cerkve vedno nasprotoval tej ideologiji. »V komunizmu človeška oseba skratka postane kolešček celotnega mehanizma in se tako zanika posamezniku in pripiše skupnosti vse naravne pravice, ki pripadajo človeški osebnosti,« je izjavil Pij XI. v svoji *Divini Redemptoris*, 10. »Glavna napaka socializma je antropološkega značaja,« piše pokojni Janez Pavel II. »Gleda na vsakega človeka le kot na sestavino in molekulo socialnega organizma, tako da se dobro posameznika podredi opravljanju ekonomsko-socialnega mehanizma« (*Centessimus Annus*, 13)

Zrušenje večine komunističnih zidov nas torej povabi k temu, da mislimo, da je osebna pomembnost posameznika in tako tudi njegova neodvisnost postala v današnjem svetu nekoliko jasnejša. Ko pridemo do tega, pa nastane zanimivo vprašanje: če je to res, zakaj torej dandanes opažamo pogoste pojave razne vrste masifikacije? Masifikacija ravno povzroča izgubo lastnega osebnega obličja, šibkost individualnih značilnosti, vdanost skupini, praktično pomanjkanje posameznosti in svobode pri človeku. Kako je torej mogoče, da se ta socialni fenomen, po katerem se oseba utopi v neoblikovano maso, pojavi istočasno kot individualizem? Si pač masifikacija in individualizem ne nasprotujeta med seboj? Če smo dandanes ljudje dosegli boljšo zavest lastne individualnosti, kako je torej mogoče, da na primer moda s tako lahkoto prevlada pri željah mnogih? Kako bi mogli razložiti pomanjkanje kritičnega mišljenja in zadovoljivost s tem, kar misli večina? Smo res ljudje postali bolj svobodni ali misleči, da se dejansko podzavestno podajamo manipulaciji nevidnih totalitarizmov? Kar si jaz,

neponovljivo bitje na svetu, želim, je res to, kar si želim jaz, ali se brez obrambe prilagodim temu, kar si želijo vsi? So moja mnenja res moja, ali mislim to, kar se misli, uživam s tem, s čimer se uživa, berem to, kar se bere, itd.? Zakaj človek v času, v katerem bi mislili, da ima na jasnem svojo individualno vrednoto, tako hitro pade v beg pred samim seboj, takoj ko ima malo prostega časa? Psiholog Erich Fromm trdi, da je v večini primerov občutek individualnosti v ljudeh le iluzija...

Kaže, da si individualizem in masifikacija ne nasprotujeta, kot bi si človek lahko sprva mislil, temveč, da prvi lahko zapelje v drugo. Morebiti je jedro tega v tem, da individualizem ni resnično spoštovanje individualnosti.

Čeprav sustancialnost osebe vodi k spoštovanju te kot nekaj posamičnega in do neke mere neodvisnega, bi bilo napačno, če bi zaradi tega pojmovali osebo kot nekaj popolnoma zaprtega. Moje bitje, kot podstat, se razlikuje od bitja mojih sosedov, to je že res. Jaz sem nekaj, ti si nekaj drugega, on je spet nekaj tretjega in vsak izmed nas je več kot sama sestavina enote; vsak izmed nas je enota sam na sebi. Vendar ta ontološka neodvisnost zahteva za svojo pravo rast, stik z ostalimi neodvisnimi podstatmi. Če bi se ljudje, zato ker se spoznamo kot posameznike in sami v sebi celota, zadovoljili ali padli v skušnjavo zaprtosti vase, potem bi to bistveno škodovalo naši individualnosti. Hočem reči, odprtost drugemu (bodisi naravi, bližnjemu, Stvarniku) ne napada naše osebne ustaljenosti, temveč je zanjo nujno potrebna. Le v odprtosti do drugega je možna osebna rast, močnejše oblikovanje lastne osebnosti. V tem smislu lahko rečemo, da ni oseba nekaj »zaprtega«.

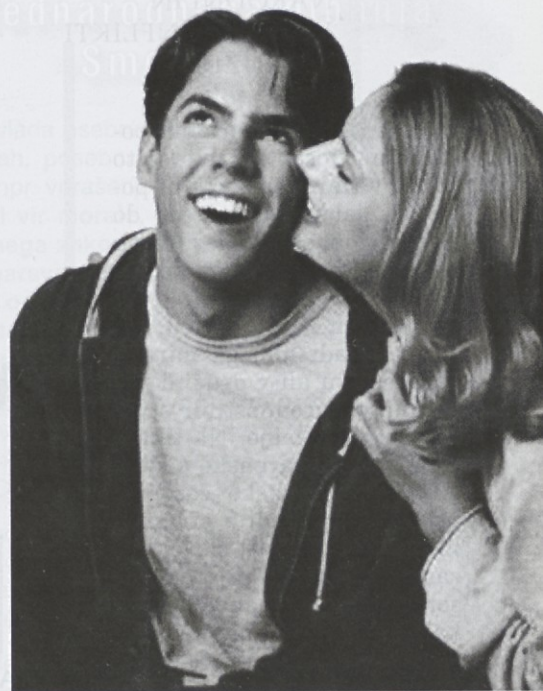
Odprtost drugemu je zahteva naše človeške narave. Zato egoist ne škoduje samo drugim, na katere je pozabil, temveč s svojim položajem škoduje tudi samemu sebi. Izredno pomembno je, da ko občutimo svojo lastno »sustancialnost« in neodvisnost, ne pozabimo tudi na našo socialno naravo, ki nas, kot ljudi, označuje.

Ko te socialne narave človek ne spoštuje – kar se pač godi v individualistični družbi – nastane v človeku, zavestno ali ne, tesnoba osamljenosti in občutek izoliranosti. To se prej ali slej pojavi, kajti, kot smo omenili, zaprtost vase ni človeku nekaj naravnega (in narava vedno končno izkaže moč svojih pravil). Tedaj si človek poišče izhod iz te tesnobe v neavtentični družabnosti. Naš jaz, ki je postal šibek, ker se ni znal hraniti z avtentičnim stikom z drugim, se podvrže v utopljenost mase, da izgubi tisti občutek osamljenosti in nezadovoljstvo, ki mu ga ta povzroča. A take vrste dejanja, ki se nam na prvi pogled lahko zdijo zelo »socialna«, dejansko niso, kajti pravo socialno življenje se rojeva iz močnih, ustaljenih oseb in le te močne osebe so takih dejanj zmožne.

Ni mogoče pričakovati trdnega družbenega življenja, če niso trdni člani, ki družbo sestavljajo. Prav tako pa ni mogoče doseči trdno osebno življenje brez pristnega družbenega življenja. Družba in posameznik si tako ne nasprotujeta (kot bi bilo n. pr. v perspektivi kakega Hobbes-a in podobnih), temveč sta si tesno povezana

Kako narodnostni in verski konflikti posegajo v družinsko življenje

STANKO WAKOUNIG

Zgodi se, da si otroci poiščejo partnerja, ki prihaja iz čisto drugačnega okolja, iz družine, kjer so bile v ospredju čisto drugačne vrednote.

Danes se hočem dotakniti problematike, ki jo dostikrat doživljam v naših vrstah. Mladi ljudje se najdejo, zaljubijo in odločijo za skupno življenje. Zdi se mi, da se mnogo prezgodaj odločijo za skupno bivanje, pogosto še v fazi, ko še drug drugega sploh ne poznajo. V času skoraj slepe zaljubljenosti je kmalu vse lepo. Prav v tem pa obstaja nevarnost, da spregledajo skoraj vse, kar bi bilo pozneje potrebno za zadovoljivo skupno življenje. V zelo pomembnih točkah se včasih popolnoma razhajajo. Ko pride potem vsakdanjost, se skristalizirajo šele počasi dejanski interesi in nagnjenja, pa tudi gledanja na razne vrednote. Tedaj se šele pokaže, kaj nekdo ceni ali odklanja. Marsikdo spozna prepozno vrzel, ki je bila pravzaprav že od vsega začetka nepremostljiva.

Zgodi se, da si otroci poiščejo partnerja, ki prihaja iz čisto drugačnega okolja, iz družine, kjer so bile v ospredju čisto drugačne

vrednote. Družina, ki je tesno povezana s Cerkvijo, kjer je obisk nedeljske maše ali praznovanje cerkvenih praznikov samoumevno, gotovo trpi, če novi zet ali nova snaha – če se še sploh hočejo poročiti – niti za božič ne gre v cerkev.

S tem komentarjem hočem samo malo glasno razmišljati o problematiki, ki je pereča tudi v naših družinah. Zavedam se, da pri golem oklepanju na stare navade, morda tudi na naš jezik, vrednote, ki so bile s tem povezane, dostikrat sploh niso več opazne. Če smo zmožni, bi bilo verjetno treba te vrednote bolj zavestno izluščiti. Morda bi jih drug, ki ni doraščal s to tradicijo, laže razumel, prevzel ali vsaj s spoštovanjem vzel na znanje.

Nekaj podobnega se dogaja tudi v narodnostnih strukturah. Če je vsa družina nekako včlenjena v društvo – če več članov poje v zboru ali igra, se o tem delu tudi večkrat pogovarjajo med sabo v družini in se prav čuti, da to delovanje večini družinskih članov nekaj pomeni. V takem primeru bi moral biti tisti, ki pride v ta krog, pripravljen to delo spoštovati. Zelo težko je, če noče ali morda celo ni zmožen teh vrednot vsaj deloma tudi prevzeti ali širokogrudno tolerirati. To privede s časom do neke vrste

in medseboj potrebna. Ni prve brez drugega, ne drugega brez prve.

Ljubezen je temu najboljši primer, kajti v slučajih prave ljubezni, izročitev neke osebe drugi, ne uničuje lastnosti prve, temveč jih potrebuje in jim pomaga k dovrševanju. Lahko si vzamemo kot podobo zborovsko petje: v njem polifonija ne uniči raznih glasov, temveč pripomore, da ti pridejo do močnejšega izraza.

Čar prave ljubezni, v katerikoli izmed svojih oblik, je morda prav v tem, da dva ali več postaneta/jo eno, ne da bi to pomenilo kako zabrisanost svojih individualnosti; ravno nasprotno, pospešuje jih. Enota, ki postane iz ljubezni, ne izbrši osebno enoto ljubljenih. In čeprav ta predanost drugemu mnogokrat povzroča strah (saj vključuje seveda pomemben riziko in izid je prav lahko trpljenje), ni drugega izhoda, če si želimo pravo osebno rast. Kadar prevlada ta strah in onemogoča to odprtost drugemu, se oseba polagoma osuši v temi svoje zaprtosti. Lahko se v začetku počutimo zelo »gotovi« v samoti, a nič ni bolj gotovega, kot da nas ta gotovost samote zapelje v mrtilo.

Če se zaradi strahu jaz nisem zmožen predati tebi, potem tudi jaz ne bom več jaz. Le pristen odnos s teboj bo meni pripomogel, da bom jaz vedno bolj jaz. In če sem jaz res jaz, in ti res ti, bom lahko imel pristen odnos s teboj. Če se pa oba odredčeva svoji posameznosti in se zamaskirava, jaz ne bom jaz, ti ne boš ti, in odnos med nama ne bo nikoli pristen, temveč le neuspešen beg v trenutno nezavest najinih alienacij.

raztrganosti. Položaj lahko postane neznosen. Včasih se to konča v tihi resignaciji in potrtosti, lahko pa privede do dolgoletnih, skoraj neznosnih napetosti ali pa celo do ločitve.

Poznam nekaj ljudi, ki so se zaradi ljubelega miru v partnerstvu ali v družini potegnili v narodnostnih stvarih čisto v ozadje. Na tihem so poslušali slovenske oddaje ali brali slovenske časopise pri znancih. Tudi z otroci si niso upali govoriti slovensko zaradi partnerja ali drugih sorodnikov in znancev. Zatekali so se v tiho molitev, poskušali simpatizirati s Cerkvijo ali društvom tako, da partner tega ni vedel. Tako imenovano protislovensko vzdušje, ki je na Koroškem bilo čisto normalno, je marsikje segalo v najbolj intimen prostor. S to problematiko je bilo in je še konfrontiranih kar dosti družin. Kar dosti je takih, ki so morali vseskozi 'žonglirati' v zakonu, da so kolikor toliko shajali.

Gledanja ljudi se razhajajo. Pravzaprav je normalno, da ne vidimo vsi vseh stvari enako. V zdravem, odprtem ozračju ni kaj novega, če se interesi partnerjev, pa tudi staršev in otrok razhajajo. Navadno je mogoče najti kompromis, ki je znosen za obe strani. Dokler pa zatirani vse požre, zatiralec niti ne opazi, da dela krivico.

Zato lahko to privede do težjih konfliktov in do prave krize, saj gre za večje vrednote. Treba bi bilo veliko več odprtosti in strpnosti ter spoštovanja partnerja. Samo v takem primeru si morem predstavljati, da je možno življenje v slogi in brez večjih razkolov.

Iz Nedelje

ISLAM IN MI

Muslimansko vojaško pravo

AMBROŽ KODELJA

Nekoliko nenavaden naslov naj vas ne zavede, da ne bi sledili razmišljanju. Za muslimane je ubijanje Allahovih sovražnikov že od nastanka islama sveta stvar. Njihov zgled je bil in ostane Mohamed. Na spletnih straneh se velikokrat pojavljajo islamske organizacije, ki mlade muslimane navdušujejo: »Zelo dragocena metoda našega preroka (Mohameda) je zahrbtni umor.« Nato sledi dolg seznam Mohamedovih izrekov, kot je npr. ta: »Mohamedova naloga ni bila samo v poslanstvu, ampak tudi v vojskovanju z neverniki!« Na muslimanskih svetih šolah se mladi muslimani vsak dan srečujejo s tem, koliko vojn je izpeljal njihov prerok in kako hitro se je tudi islam razširil in se še širi. Ta sporočila se ne slišijo na tečajih Korana, kamor zahajajo tudi pripadniki najrazličnejših veroizpovedi, ampak samo v muslimanskih uradnih svetih šolah, ki so rezervirane izključno za izbrane muslimane. Zato z vso pravico lahko rečemo, da je Mohamed utemeljitelj muslimanskega vojaškega prava. Sveta vojna proti nemuslimanom se je tako globoko vtisnila v muslimansko miselnost, da pomeni že prebiranje Mohamedovega življenjepisa vojskovanje. »Ker je bil poslanec prerok meča, je njegova družba med vojaki in borci. Če je bila v Jezusovem nauku napovedana samota v votlinah

in hribih, je v naši (muslimanski) to vojna in strah.« To so besede enega vidnejših islamskih pesnikov, islamskega mistika Mawlona Rumija. In dodaja še: »Musliman je ponosen, da je bila sveta vojna najvažnejše opravilo v Mohamedovem življenju. Udeleženci svete vojne zasedejo v nebesih visoke položaje. Najvišje prestoluje Mohamed, ker so njegove ure tuzemskega življenja potekale v stalnem boju, saj se je bojeval s srcem, jezikom in z roko. Tako bi se moral bojevati vsak dober muslimanski vernik proti nevernikom, ki ga obkrožajo!«

Ko se tako zaustavljamo ob citatih muslimanskih verskih voditeljev, se nam na prvi pogled dozdeva, da so to citati nekega pretiranega verovanja. Vendar to ni tako. Čustveni svet pri orientalcu, in islam je v glavnem zaobsegel predele s tem čustvenim svetom, je za takšna sporočila zelo sprejemljiv in tudi prepričljiv. Zato bo imel islam vedno veliko pretiranih vernikov ali verskih fanaticov, ki so s takšno versko vzgojo sposobni dati življenje za vero, in sicer s tem, da ubijejo nemuslimana, ker jim je obljubljen visok položaj v onostranstvu.

Takšen pogled na vero pa je v popolnem nasprotju z našim krščanskim pogledom kot tudi s pogledi, ki jih zasledimo v vseh verstvih.

MEDNARODNO GIBANJE »SMO CERKEV«

MAGALY LLAGUNO *

Voditelji tega gibanja trdijo, da nameravajo »prenoviti Cerkev v Jezusovem duhu«, a se potegujejo za radikalne spremembe v katoliški Cerkvi in nasprotujejo in celo obsojajo cerkveni nauk glede nekaterih moralnih vprašanj.

Človekove pravice kot npr. poroka med homoseksualci oziroma homoseksualkami, odobravanje poročanja duhovnikov, žensko duhovništvo ... so le nekateri od predlogov gibanja, ki se sicer predstavlja kot katoliško, a zavrača cerkveno učiteljstvo.

Med katoličani v ZDA pa tudi drugod po svetu so se pojavile razne oporečniške organizacije, ki naj bi bile katoliške, pa hkrati zavračajo moralni nauk Kristusove Cerkve predvsem na področju spolne morale. Te organizacije in gibanja so se povezale v mednarodno mrežo imenovano »Mednarodno gibanje Mi smo Cerkev« (International Movement We Are Church – IMWAC). Predstavljajo se kot 'mreža skupin, ki delujejo na različnih koncih sveta z namenom ustvariti dialog, ki naj pripelje do obnove in reforme v rimsko-katoliški Cerkvi'.

Voditelji tega gibanja trdijo, da nameravajo 'prenoviti Cerkev v Jezusovem duhu', a se potegujejo za radikalne spremembe v katoliški Cerkvi in nasprotujejo in celo obsojajo cerkveni nauk glede nekaterih moralnih vprašanj. Sovražnik duš, 'oče vseh laži', kot ga je imenoval Jezus, je očitno prevaral precejšnje število katoličanov in poskuša razrušiti Cerkev od znotraj.

Mednarodno gibanje »Smo Cerkev« se je pričelo v Avstriji leta 1992, ko je v javnosti objavilo svoj prvi »Manifest«. Na podlagi tega dokumenta so pričeli z akcijo za nabiranje podpisov, ki naj bi izrazili 'nezadovoljstvo milijonov katoličanov'.

Ko je septembra 1995 »Združenje teologov Janez XXIII.« organiziralo v Madridu teološki kongres, je na njem predstavil to gibanje in z njim povezano akcijo Hans Küng, ki mu je bila Cerkev odvzela pravico, da se sme predstavljati kot katoliški teolog. Od takrat se je pričelo pobiranje podpisov v podporo gibanju »Smo Cerkev«, tudi v Španiji.

Leta 1996 so se združile v Rimu iniciative oporečniških skupin iz različnih dežel, ki so zbirale podpise v podporo zahteve po spremembah, kot je

ZAHTEVE Mednarodnega gibanja »Smo Cerkev«

1 Prevlada osebne vesti pri vseh moralnih odločitvah, posebno na področju spolne morale, kot je npr. vprašanje kontrole rojstev. (Pojasnilo: Vest ni vir morale, marveč priča o prisotnosti moralnega zakona, ki ga je Bog vložil v človekovo naravo. Potemtakem vest ne določa, temveč le odkriva, kaj je dobro ali slabo, in mora potemtakem slediti božjim zapovedim, kot jih uči Cerkev.)

2 Zagotoviti človekove pravice v pogledu spolnosti vsem osebam ne glede na spolno usmeritev, kar pomeni sprejetje 'zakona' med homoseksualci tudi v Cerkvi.

3 Dovoliti, da smejo ločenci, ki se ponovno civilno poročijo, prejemati sveto evharistijo, ne da bi spremenili svoje stanje, to je brez kesanja, spovedi in prenehanja priložnosti.

4 Odobriti poroko duhovnikov in zagotoviti oporečniškemu teologom in vsem vernikom, da se o cerkvenih zadevah izražajo 'svobodno', tudi v nasprotju s tem, kar uči Cerkev.

V Španiji se je pojavilo »Mednarodno gibanje Smo Cerkev« januarja 1998 z izjavo pod naslovom: 'Za cerkev, ki bo dosledno branila človekove pravice'. Izjava trdi, da je 'spolnost ena od dimenzij človeka, ki je po svojih možnostih in izrazih odprta tako heteroseksualnosti kakor homoseksualnosti'. Leta 2000 pa je dalo isto gibanje v javnost novo izjavo proti diskriminaciji oseb zaradi njihovega izražanja spolnosti in v obrambo pravic 'gejev in lezbijk'. To 'katoliško' gibanje se je tudi javno izrazilo proti stališču španskih škofov za obrambo življenja.

bila izražena leta prej v Avstriji. V ta namen se je ustanovila svetovna mreža, s pomočjo katere se je gibanje hitro razširilo po Nemčiji in ostali Evropi pa tudi po Ameriki.

V ZDA sta podprli akcijo IMWAC za nabiranje podpisov oporečniški skupini »Women's Ordination Conference« (Konferenca za duhovniško posvetitev žensk) in »Catholics speak up« (Katoličani se izrečejo), medtem ko je organizacija »Catholics for Free Choise« (CFFC – Katoličani za svobodno izbiro) sprejela to akcijo kot sopodpisnica. Slednja od teh organizacij, ki se predstavljajo kot katoliške in so razširjene tudi po Latinski Ameriki in Evropi, ima kot glavni namen širjenje antikoncepcije, splava in raznih pravic za homoseksualce, hkrati pa aktivno sodeluje z mednarodnim gibanjem »Smo Cerkev«.

Druga skupina, ki sodeluje z mednarodnim gibanjem »Smo Cerkev« z namenom, okrepiti svetovno

mrežo katoliških skupin, ki hočejo reformirati Cerkev, je »European Network«. Ta mreža, katere člani prihajajo v glavnem iz Belgije, Nizozemske, Švice, Nemčije, Češke, Irske in Francije, je pridružena skupinam katoliških disidentov v ZDA, med katerimi je tudi že imenovana CFFC.

RAZNE IZJAVE gibanja "Smo Cerkev"

1. Javna podpora duhovniku z imenom José Montero, ki se je izjavil za aktivnega homoseksualca in zavrača cerkveno stališče glede duhovniškega celibata. Gibanje »Smo Cerkev« zagovarja pravice homoseksualcev, da ustanovijo s svojimi partnerji stalna razmerja z istim socialnim in pravnim položajem, kot ga ima zakon med različno spolnimi partnerji, ter obžaluje stališče Kongregacije za verski nauk, ki take odnose obsoja.

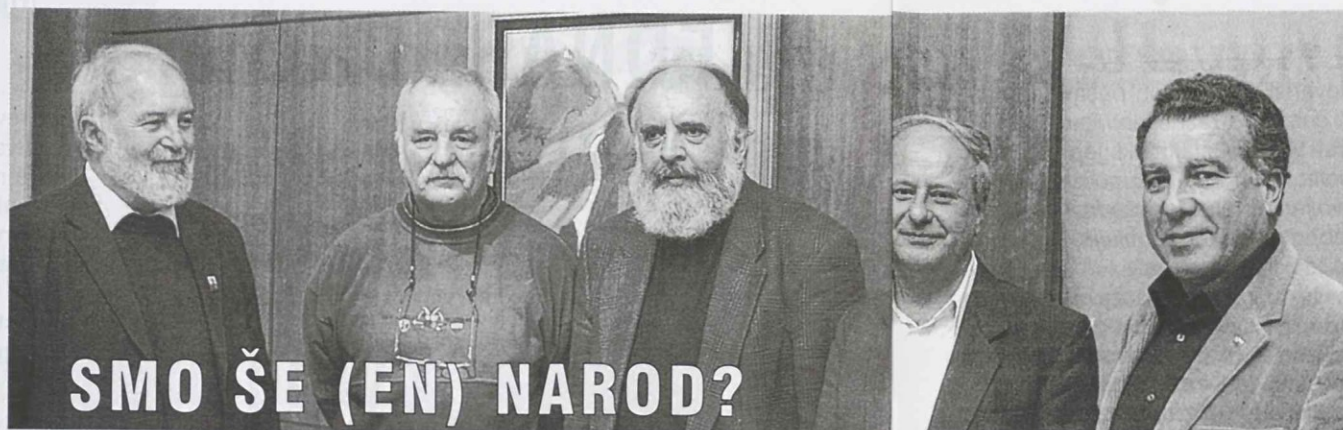
2. Gibanje je podprlo tiskovno izjavo »Krščanskega združenja gejev in lezbijk« (ACGIL) proti Družinskemu leksikonu, ki ga je izdal papeški svet za družino, v katerem je zakon med homoseksualci obsojen. Po drugi strani pa so skupine ACGIL pomagale širiti izjavo, ki jo je gibanje »Smo Cerkev« dalo v javnost avgusta 1996.

V Španiji je trenutno 97 organizacij, ki se zavzemajo za pravice gejev in lezbijk, od teh nekaj, ki se imenujejo 'krščanske'. Večina teh je včlanjena v »International Lesbian and Gay Association« (ILGA), ki je glavna organizacija homoseksualnih aktivistov na svetovni ravni.

Španski škofje so se izrazili proti gibanju »Smo Cerkev«, v sporočilu španske škofovske konference 10. julija 2002.

Dalje prihodnjič

* Magaly Llaguno (direktorica HLI - Human Life International, VHI - Vida Humana Internacional)
si.catholic.net

Vodilo letošnjega Novoletnega srečanja Združenja katoliških izobražencev v Domu v Tinjah na Koroškem je bilo: *Smo še en narod? Predavatelji so bili (od leve): Janez Pucelj, Jože Wakounig, Vinko Ošlak, Peter Kovačič-Peršin, Marko Fink. Na fotografiji manjka Sergej Pahor.*

Na tem mestu objavljamo predavanje Marka Finka na omenjenem srečanju.

SLOVENC V DIASPORI

MARKO FINK

Prisrčen slovenski pozdrav vsem! Danes sem pred vami, ne zato da bi vam kaj zapel, kar bi bila, verjemite mi, lažja naloga, ampak da vam kaj povem o Slovencih v diaspori. Ne pričakujte znanstvene razprave, ker nisem po izobrazbi sociolog, zgodovinar ali filozof, ampak diplomiran inženir agronomije, ki se je ukvarjal z raziskovanjem škodljivih in koristnih žuželk in o njih predaval na buenosaireski fakulteti za agronomijo. Ta majhna bitja se pa odzivajo malo drugače na fenomene okoli sebe kakor ljudje. Sem pa že po naravi tudi pevec in se s petjem ukvarjam zadnjih petnajst let, odkar sem v Evropi, tudi profesionalno in ne samo ljubiteljsko.

Predstavljam si, da želite zato, ker sem rojen v t. i. 'tujini', v slovenski družini, ki je po vojni emigrirala v Argentino, povem kaj novega, kar bi vam še bolj izpopolnilo sliko življenja Slovenca izven meja matične domovine.

Danes bi Vam lahko predaval v španščini ali v kakem drugem evropskem jeziku. A vendar komuniciram z vami v materinem jeziku, kar štejem v čast, a seveda ne samo sebi, čeprav sem tudi jaz kaj storil za to, ampak v glavnem zato, ker prihajam iz družine in slovenske skupnosti, ki je ponesla čez ocean na drugo stran sveta **svetilko slovenstva**, jo negovala in dolivala olja, da ne bi ugasnila. Veliko truda in osebnega žrtvovanja je bilo vložena v organizacijo različnih struktur v obliki društev, šol, dekliških in fantovskih zvez, katoliške akcije, gledaliških krožkov, pevskih zborov, kulturnih organizacij (SKA je lansko leto praznovala svojo 50-letnico nepretrganega delovanja), in to brez vsake finančne pomoči od strani matice. Dejansko so bili časi taki, da je tudi ne bi sprejeli od vsiljene vlade.

In pa **nedeljske slovenske maše**, pri katerih so se begunci srečevali in gojili prijateljske vezi. Nekateri opazovalci (npr. pisatelj Taras Kermavner) so uspehe tega delovanja ocenili z besedno zvezo

'argentinski čudež', kar razumem kot pohvalo, a vsi vemo, da to ni bil čudež, ampak sad velikega truda, ki izhaja iz ljubezni do slovenstva in spoštovanja do vrednot, ki naš narod predstavljajo. Trdna **vez med kulturo in vero** pomeni simbiozo, brez katere si težko predstavljam delovanje vsake slovenske skupnosti v svetu. Alojz Rebula je pred kratkim izjavil: »Brez vere bi bil teže Slovenec«. Ni srečanja, ki se ne bi pričelo z mašo s sodelovanjem pevskega zbora ali ubranega ljudskega petja, včasih štiriglasno. Prepričan sem, da se človek, ki je daleč od svoje domovine, predvsem pa tisti, ki jo je moral nasilno zapustiti, prek pesmi najbolj približa njenim lepotam in se s tem da poje, najbolj notranje pomiri. Slovenci smo pa sploh narod pevcev. Tako smo potrjevali vsako leto, ko smo drugo nedeljo v maju Slovenci v Buenos Airesu romali k lujanski Mariji, v svetišče, oddaljeno 60 km od velemesta, tako kot Chartres od Pariza. Zbralo se nas je okoli 2000 vsako leto. Petje je bilo vedno tako glasno in barvito, da so se domačini spraševali, le kateri zbor da je bil to.

Slovenci so v svet začeli v večjem številu emigrirati iz različnih razlogov. Prvi že proti koncu 19. stoletja v glavnem v ZDA iz ekonomskih razlogov (rudniki), drugi val je odnesel kakih 25.000 Slovencev iz Primorske zaradi pritiska italijanskega fašizma, večinom v Argentino, tretjega je pogonila v svet komunistična revolucija in državljanska vojna, predvsem v ZDA, Kanado, Avstralijo in Argentino, v 50. in 60. letih pa še tiste, ki niso imeli dela ali pa so bili z novimi razmerami v povojni Sloveniji nezadovoljni,

veliko od teh v Avstralijo in v razne evropske države. Stiska vseh teh emigrantov in beguncev je več ali manj podobna, ne glede na državo, v katero so emigrirali. Problemi, v katerih so se znašli, se ponavljajo z majhnimi razlikami, zato mi ne zamerite, če bom izhajal pri analizi iz argentinskega primera, ki ga neposredno poznam.

Stik z zunanjim tujim svetom je sprva predstavljal problem zaradi jezikovnih zaprek, predvsem za starejše ljudi. Slovenski izseljenci, ki so se naselili v angleško govorečo državo, poročajo o začetnih težavah zaradi neznanja jezika in o asimilacijskih pritiskih, ki so bili močnejši kot v Argentini. Za otroke, ki smo v osnovno šolo prišli brez znanja španščine, so težave trajale komaj kake tri tedne. Potem pa se je naš svet odprl na vse strani in smo kot slovenski otroci bili povsod lepo sprejeti. Prav tako tudi starejši, ki so si poiskali službe in bili cenjeni zaradi svoje poštenosti, zavzetosti in zanesljivosti pri delu.

Domačini so sicer mislili, da smo Poljaki ali Ukrajinci. Oče nas je poučil, naj razložimo, da smo **Slovenci iz Jugoslavije**.

Danes, ko imamo svojo državo, to ni več problem, hvala Bogu! S kakšnim veseljem in navdušenjem so Slovenci po svetu pozdravili slovensko osamosvojitve in kako so po vseh državah, kjer živijo, lobirali za hitro priznanje samostojne Slovenije v mednarodni skupnosti. Na ceste so šli s plakati in narodnimi nošami. Pri tem smo bili Slovenci resnično enotni! Kot mladi smo radi hodili na predavanja SKA. Tam okoli leta 1968/69 je bilo še predvsem zanimivo, ker smo sledili vročim debatam o možnostih za preživetje Slovencev v samostojni Sloveniji. Krog intelektualcev v Buenos Airesu je bil razdeljen na dve skupini: zagovornikov Jugoslavije in zagovornikov samostojne Slovenije. Naj ob tem spomnim, da se v tistih časih v Sloveniji o tem sploh ni odprto debatiralo, morda le v ozkih zaprtih krogih. Če kdo želi o tem kaj več vedeti, naj si ogleda v NUK-u v Ljubljani predvsem zbirko glasila Sij slovenske svobode, ki ga je izdajal

Ruda Jurčec. Ideja samostojne Slovenije se je razvijala predvsem med Slovenci po svetu. Svoboda, tista prava, je dovoljevala, da so Slovenci izven njenih meja gojili odprto govorico, z vneto zagovarjali svoje poglede in stališča, ne da bi bilo treba taktizirati ali se kriptično izražati, da se ne bi komu zamerili. Kasneje so te ideje počasi pronicale tudi v intelektualne in politične kroge v Sloveniji skozi razpoke, ki jih je kazal sistem. To obdobje bo treba še zgodovinsko pravilno preučiti in osvetliti.

Na kratko povedano, Slovenci v svetu so si okoli sebe ustvarili Slovenijo, tako da so bili **na tujem v domovini**.

Pri tem so imeli Slovenci v Argentini morda prednost, ker so v zadnjem valu prispeli kot begunci iz vseh socialnih plasti (ravnatelji, profesorji, literati, duhovniki, taki, ki so že v Sloveniji zasedali pomembna mesta, pa vse do ljudi kmečkega izvora) in cele družine, s starimi starši vred, ki so lahko skrbeli za otroke med tem, ko so bili starši v službi, in to seveda v slovenščini. ZDA, Kanada in Avstralija so pa sprejemale v glavnem samo neporočene fante in dekleta. Velike geografske razdalje med mesti, v katera so se naseljevali Slovenci v teh državah, so oteževale delo za ohranjanje slovenstva.

Gospa Jožica Gerden iz Avstralije z žalostjo ugotavlja: »Na tisoče slovenskih družin živi po širnem avstralskem podeželju in v manjših mestih, kjer smo prepuščeni sami sebi pri preživetju slovenskega duha med nami. Sem mati štirih odraslih otrok, pogosto grajana, ker mi jih ni uspelo naučiti pravilne slovenščine.« Počasi je začela pronicati med naše vrste **asimilacija** in se je kot učinek tega procesa razvil aktiven odpor proti njej. Kako boleče je bilo za nekatere starše, ko so tožili, da se bo njihov sin ali hčerka poročil z domačinko ali domačinom: »Zdaj bomo pa morali s snaho ali zetom doma govoriti tuj jezik.« Vedeti je treba, da so se povojni emigranti umaknili iz Slovenije za kratek čas, dokler se situacija doma ne umiri.

A čas je šel naprej in skupnost je

napredovala v spoznanju, da je treba organizirati tečaje slovenščine za zakonske družice, ki bi se zanimale za učenje našega jezika in za otroke mešanih zakonov.

Nekateri od teh Neslovencev so se tako izpopolnili, da so celo predavali v slovenščini. Danes je realnost taka, da število otrok v sobotnih slovenskih šolah raste, in da v njih poučujejo tudi učiteljice, ki izhajajo iz mešanih zakonov, v lepi slovenščini. Zakonski partnerji, ki niso Slovenci, povečini radi privolijo, da njihovi otroci hodijo v slovenske domove in obiskujejo sobotno šolo, ker vidijo, da je tam okolje kreativno in da bo za otroke bolje, če se naučijo še enega jezika.

Tu se soočamo z realnostjo v tujini rojenih otrok in je vprašanje teh mladih zelo važno: kaj pravzaprav smo, Slovenci ali Argentinci? Za pravnika je hitro jasno: ste polno-

pravni državljani Argentine, ker ste tu rojeni, a ker ste slovenske krvi, ste torej tudi Slovenci. Ta razlaga morda danes ni več tako boleča kot prvih deset ali dvajset let po prihodu. Čustva so se temu upirala.

Tu se postavi tudi vprašanje **narodne pripadnosti**: ali je sploh mogoče biti pripadnik dveh narodnosti v enakem pomenu? Za katoličana, ki je tako ali tako povezan z drugimi ljudmi preko krščanskih vrednot, ki so univerzalne, ne glede na narodno pripadnost, je odgovor na to vprašanje preprost: ker sem dober in pošten argentinski (kanadski, avstralski, ameriški,...) državljani in ker čutim pripadnost narodu države, v kateri sem bil rojen in v kateri se razvijam, sem posledično tudi dober Slovenec, ker spoštujem in ljubim kulturo naroda, iz katerega izhajam. Rad imam tango in argentinske folklorne pesmi, obenem sem ob petju

slovenskih narodnih pesmi ganjen in čustveno raznežen. Rad bi tu citiral Vinka Ošlaka, ki lepo postavi okvir: »Po Kristusu so vsi narodi izvoljeni, vsak drugače in vsak s posebno odrešenjsko misijo.« Ta razlaga je zelo zgovorna.

In tu pridem do zavesti, da so **kulturne dobrine** nekega naroda, ki se izražajo v obliki pesmi, literarnih del, likovnih in slikarskih umetnin, znanstvenih razprav, itd. **nosilke narodne zavesti**. Te dobrine so pa univerzalnega značaja, če so kvalitetne, in zato ne ločujejo, ampak zblížujejo ljudi med seboj. Torej je stik dveh kultur lahko sinergične narave, ko se medsebojno oplajata in bogatita, seveda če si nista druga drugi nasilni in če ni prevladanja ene nad druge. Ta problematika se kaže zelo drugače v zamejstvu, kjer so naše manjšine, kot pa v izseljenstvu.

Dalje prihodnjič

ARGENTINCI V SLOVENIJI

Doslej se je iz Argentine za stalno odselilo v Slovenijo kar nekaj argentinskih Slovencev. Če je bila selitev v slovensko državo pred letom 2001 redek, posamičen primer, se je število mladih izseljencev naše skupnosti zaradi tukajšnje gospodarske krize po tem letu znatno povečalo. Tak primer je bil tudi diplomant ekonomskih ved buenosaireske univerze Dani Škraba (*Contador Público y Administrador de Empresas*) iz Ramos Mejije, bivši učenec Slomškove šole, ki se je proti koncu leta 2002 preselil v Slovenijo. Po nostrifikaciji diplom na Univerzi v Ljubljani je s pridobljenim nazivom univerzitetnega diplomiranega ekonomista iskal delo v najrazličnejših področjih. Po mesecih iskanja ga je junija 2003 dobil v podjetju *Mladinska knjiga*, kjer je našel mesto v sektorju, ki se ukvarja s strateškim razvojem in kontrolingom. Kmalu po tistem je bil premeščen v skladiščno transportni center (eden največjih v Sloveniji, sorodna družba *Mladinske knjige* za logistiko), kjer se je pokazala potreba po analizi poslovanja iz ekonomsko finančnega vidika, na osnovi pregleda vseh poslovnih procesov.

Leta 2004 so mu ponudili delovno mesto na novem oddelku, ki naj bi se ukvarjal izključno z založniškim programom *Reader's Digesta*. Svetovno podjetje *Reader's Digest* je od ustanovitve leta 1922 razširilo dejavnost v več kot 60 držav sveta, znana revija pa izhaja v 18 jezikih v več kot 30 državah v največji skupni nakladi od vseh znanih revij.

Z mesecem oktobrom je Dani Škraba sprejel odgovornost vodje sektorja *Reader's Digest* za Slovenijo. Do zdaj se je sektor *Reader's Digest* ukvarjal s promocijo in prodajo knjižnih in glasbenih izdaj, ki so po svetu toliko kvalitetne in popularne kot je *Selecciones Reader's Digest* v Latinski Ameriki. Slovenska izdaja te revije pa bo izšla predvidoma v prvih mesecih leta 2006.

Podjetje *Mladinska knjiga* zaposluje 1500 uslužbencev in izdaja notranji časopis z imenom *Naglas*. V številki 120, ki je izšla septembra 2005, najdemo na strani 7 simpatičen zapis izpod peresa dveh Danijevih kolegov, ki nam ga, skupaj s karikaturjo, takole predstavita.

OSEBNOST MESECA v reviji *Naglas*: **Daniel Škraba, produktivni vodja Reader's Digesta**

TISOČ DNI

Buenos Aires, 35 stopinj in vlaga v zraku – Zürich – še isti večer Ljubljana. Nad mestom sneži, hladen, že decembrski večer ... v roki kovček, obleka in nekaj potrebščin, veliko spominov in vroča želja!

Vsako jutro ga najdem v tretjem nadstropju Modre hiše v pisarni RD-ja, kako v svojem kotičku, za katerega rad misli, da je brezhibno pospravljen, z resnim jutranjim obrazom zre v računalniški zaslon. »Ola, Daniel! Kaj bo danes?!« Po njegovem širokem nasmehu zaznam sončen dan in kmalu do mene priplavajo zvoki neke svetovne glasbene uspešnice. Je strasten zbiralec glasbenih zgoščenk, še najbolj pogosto tistih zbirk, ki so jih nekoč tako radodarno »pekli na argentinskem soncu«. Prav v tem trenutku pa predvaja, kot pravi, enega svojih najljubših komadov vseh časov – »How long« v izvedbi skupine Lips Inc. Z gibi mi kaže, kako se (v mislih) pelje v avtomobilu z odprto streho, ležerno zleknjen v udobnem sedežu in skozi sončna očala opazuje čudovito argentinsko atlantsko obalo.

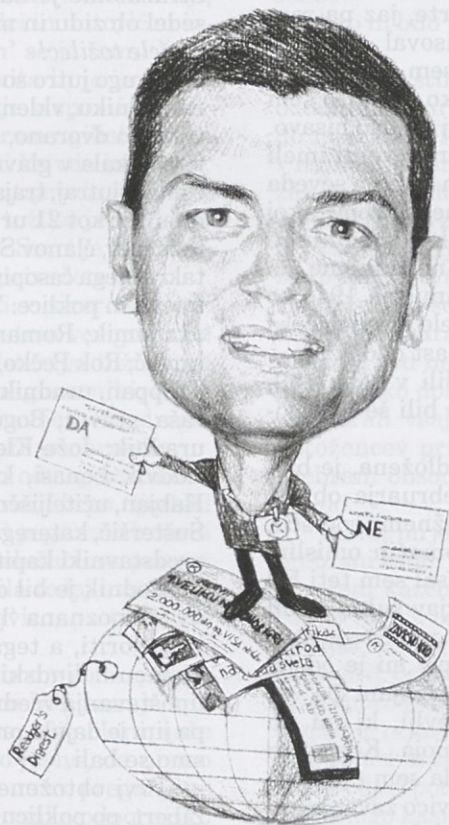
Tanga ne pleše, vendar pooseblja tisto mešanico zadržanosti in nevihte pred izbruhom. Včasih, ko razlaga kakšno argentinsko zgodbo, se mu pogled zamegli in beseda ga odpelje nekam daleč ... »Veš, mi Argentinci smo bolj melanholični, bolj resni in zadržani kot drugi Južnoameričani, verjetno zaradi tako močne mešanice narodov.«

Saj res, tango je edini ples, pri katerem se partnerja nikoli ne pogledata v oči. Dve domovini, dva jezika ... širok nasmeh, iskrič pogled in vroče srce ...

Njegova natančnost, redoljubnost in predanost številkam so že legendarne. Izum razpredelnic in excella bi šlo pripisati ravno njemu – pogosto ga hodimo spraševati in občudovati njegove projekcije, načrte in analize, brezhibno urenjenost podatkov; tablice, ki kar same vse izračunajo.

Metka pravi, da je prijazen,

takten in razumevajoč, da vedno ponudi nesviljiv nasvet, kako na miren način rešiti zadevo, človek, na katerega se lahko zanesesh v vsakem trenutku, stoodstotno. Da je ljubitelj čokolade in čokoladno-čokoladne torte (Sacher). Riko se smeji in dodaja: »Jaz ga vidim kot izredno zanesljivega, preudarnega, nikakor zaletavega, kljub slovensko-

argentinskem temperamentu, človeka, ki ima zelo visoko razvite vrednote, ceni kulturo in znanje. Želi biti popoln, je malo preveč samokritičen in zato včasih malo bojzljiv in neodločen. Vsekakor pa je eden od največjih ekspertov za Excel – tabele ima vsaj tako rad kot čokolado.«

Pa smo spet tam. Menda je ta ista čokoladno-čokoladna torta v kombinaciji z neubranljivim latinošarmom pomagala zanetiti neki ogenj ..., ki bo kmalu prinesel najlepši sad ... In ker vsaka resnična zgodba s tistega konca sveta vsebuje tudi

nekaj magičnega, naj omenim še to. Pred kratkim nam je prinesel pokazat septembrski izvod revije Reader's Digest, izdane v Argentini leta 1966. Ob rojstvu mu jo je oče položil v zibelko. Kasneje je revijo tudi sam redno kupoval in prebiral, saj je bila, tako kot nekoč pri nas "Radar", zelo priljubljena. Ta izvod ga spremlja že vse življenje. "Se ti ne zdi, da so

listi že nekako porumeneli in da čudno dišijo?" Smejali smo se in listali naprej.

Daniel že 1000 dni ni stopil na rojstna argentinska tla.

Konec novembra, mogoče pa prav 29. 11. 2005, bo naš prijatelj in sodelavec postal srečni očka.

+ +

Konec marca smo na uredništvu *Duhovnega življenja* prejeli tole sporočilo:

Založba *Mladinska knjiga* je v sodelovanju z družbo *Reader's Digest* poskrbela, da bo zdaj na voljo tudi *Reader's Digest* v Sloveniji in *Reader's Digest* na Hrvaškem, v Argentini znana kot revija *Selecciones*. Prva številka revije, ki bo sicer, tako kot drugod po svetu, odslej izhajala v začetku meseca, je bila ta teden predstavljena v Ljubljani in Zagrebu. Slovenščina je 21. jezik, v katerem revija izhaja. K velikemu uspehu revije, ki jo bere več kot 1000 milijonov bralcev v 61 državah, pripomore predvsem varovanje knjižnega jezika. Kot povsod po svetu, se bo pri izbiri člankov uporabljal mednarodni arhiv družbe *Reader's Digest*, deloma pa bodo objavljene tudi lokalne vsebine.

Na svečani prireditvi v Ljubljani, kjer je bila ta revija predstavljena, je med drugimi znanimi umetniki sodeloval basbaritonist Marko Fink, ki je a capella zapel tango, prav zato, ker v *Mladinski knjigi-založbi* sodeluje kot vodja skupine *Reader's Digest* za Slovenijo argentinski Slovenec Daniel Škraba, ki je bil od vsega začetka vključen v ta mednarodni projekt.

Revija *Duhovno življenje* iskreno čestita Daniju ob tem imenovanju in mu želi, da bi bil uspešen na odgovornem mestu.

LETO BREZ SONCA

MARKO KREMŽAR (20)

ZAPORI (VII)

Vsobi za mladoletne smo dobili sčasoma malo več papirja. Nekateri so naredili iz njega majčkene igralne karte, jaz pa sem si na drobne lističe zapisoval pretekle dogodke z nekaj več besedami, kot sem jih imel do takrat na časopisnem robu. Tudi kako pesmico sem skoval v tisti sobi in jo zapisal s komaj čitljivo pisavo. Čitljivost me v resnici ni skrbelo, ker so verzi imeli le enega bralca. Ob rednih preiskavah so nam seveda vse papirčke pobrali. Kot sem že omenil, sem takoj po preiskavi bistvene podatke obnovil po spominu in jih tako ohranil do danes. Pesmic pa navadno ne.

Dogodki so se hitro vrstili. 25. januarja 1946 so mi izročili obtožnico, iz katere sem šele izvedel, česa vsega me takoimenovana ljudska oblast obdolžuje.

Drugega februarja so nas preselili v sobo 159, sicer tudi med mladoletne, a tu smo bili še bolj pomešani s kriminalci in s partizani.

Razprava, ki je bila že večkrat odložena, je bila končno le napovedana za petega februarja ob osmih zjutraj na ljubljanskem okrožnem sodišču. Sporočili so mi, naj si pri svojih domačih omislim civilno, predvsem pa čisto obleko. Pisal sem teti Eli in prejel od nje s primerno naglico rjav suknjič. Bil mi je prav in tako sem se kak dan pred razpravo prelevil v civilista. Domobranski jopič mi je odslej služil za dodatno vzglavje. Ne spominjam pa se, kaj se je zgodilo s pošvedranimi čevlji, ki mi jih je v Kranju partizan zamenjal za moje. Kdaj sem prišel do pravih čevljev? Zdi se mi, da sem drsal na razpravo še v tistem strganem in z vrvice zavezanem obuvalu. Morda so mi zamenjali ta del opreme res šele v Zavodu za politično prevzgojo. Vsekakor so se mi čevlji popolnoma zbrisali iz spomina. Kdo ve, koliko drugih spominov je šlo enako pot.

Dan pred razpravo me je paznik odpeljal iz celice v pritličje in me postavil v razmeroma temni sobici pred majhnega možička, ki je sedel za pisalno mizo in nekaj brskal po papirjih. »*Tovariš je tvoj zagovornik,*« mi ga je paznik predstavil in odšel. Zagovornik ni bil več mlad, a tudi star še ne. Na robu mize se je kadila cigareta. Ko so se za stražarjem zaprla vrata, je dvignil glavo od papirjev. Pogleda sta se ujela. Odprl je mapo in me vprašal po imenu.

Potem mi je advokat - čigar imena se nočem spomniti - precej neprijazno povedal, da je imenovan od ljudske oblasti, da me mora na procesu braniti. Vprašal me je po osebnih podatkih in pri vsaki besedi kazal svojo slabo voljo.

Ker nisem dobro vedel, kaj človek lahko govori s svojim zagovornikom, sem ga vprašal, na kakšno obsodbo lahko računam.

»*Če boš imel srečo, dobiš 8 do 12 let,*« je suho odgovoril.

»*Pa moja mladoletnost?*« sem vprašal, kar dokazuje, da sem bil kljub vsem zaporom še vedno naiven.

Zagovornik me je takoj postavil nazaj v realnost: »*Prokleti hudič! Kaj pa misliš, da si! Ali misliš, da smo še zmeraj v stari Jugoslaviji! Sodili te bodo zaradi izdajalstva. Vesel bodi, če jo odneseš tako poceni!*«

Pa je bilo razgovora z mojim advokatom konec. Stražar me je odpeljal nazaj v sobo. Poparjen sem sedel ob zidu in mislil: »*Če je zagovornik tak, kakšen bo šele tožilec!*«

Drugo jutro so nas obtožence iz različnih sob zbrali na hodniku, vklenili z verigo po dva in dva in nas peljali v sodno dvorano, kjer se je že trlo ljudstva. Razprava je potekala v glavni sodnijski dvorani. Pričela se je ob osmih zjutraj, trajala pa do pol petih zjutraj naslednjega dne. Več kot 21 ur se je vlekel proces. Bilo nas je 18 obtožencev, članov Slovenske legije. Po izreku iz nekega takratnega časopisa, ne po spominu, naj naštejemo naša imena in poklice: Viktor Žibert, uradnik, Franc Pečan, akademik; Roman Lupinc, bogoslovec; Alojz Učakar, krojač; Rok Pečko, čevljar; Marjan Speil, tehnik; Anton Troppan, uradnik; Stanislav Kink, uradnik; Stane Jeraša, graver; Bogdan Cepuder, maturant; Ivan Bevc, uradnik; Jože Klemenčič, uradnik; Jože Bida, sluga; Ludvik Lenasi, krojač; Marko Kremžar, dijak; Ivan Habjan, učiteljskičnik; Bogdan Cizman, dijak in Leopold Šušteršič, katerega poklic ni naveden. Vsekakor tipični predstavniki kapitalizma.

Sodnik je bil dr. Bronislav Skaberne, ob njem pa dva nepoznana 'ljudska sodnika', ki sta morda znala govoriti, a tega javno nista pokazala. Takih polpismenih ljudskih sodnikov, ki so imeli kot edino upoštevanja vredno lastnost člansko izkaznico KP, ki pa jim je dajala pri končnem odločanju veliko besedo, smo se bali.

Prvi obtoženec in nosilec 'liste' je bil omenjeni Žibert, po poklicu pravnik. Baje se je njemu posrečilo, da je s svojimi argumenti zavlekel razpravo od božiča do februarja. V tem je bila lahko bistvena razlika. Ves december in januar so se vrstili skupinski, tako imenovani božični procesi proti političnim nasprotnikom, katere so seveda imenovali kratkomalo: izdajalci. Veliko obtožencev na teh procesih je bilo obsojenih na smrt na vešalih ali pa pred puškami, če so bili ljudski sodniki bolj milostno navdahnjeni. Nekaj takih obsodb so kasneje brez hrupa spremenili v zaporne kazni, ker je šlo oblastnikom verjetno še bolj kot za likvidacijo nasprotnikov za vtis, ki so ga te razprave pustile med ljudstvom. Kljub temu je bilo takrat na ljubljanskem sodišču izvršenih precej političnih sodnih umorov.

Ko je božični čas minil, je bilo upati ne sicer, da bi se krvoželjnost partije poglobila, marveč da bo psihološka potreba po smrtnih obsodbah vedno manjša. Na srečo se je izkazalo, da je bilo res tako. Vendar ko

smo tisto jutro stopali v dolgi vrsti iz zaporov pred 'ljudsko sodišče', tega nismo vedeli. Naš proces je bil že tretji proti članom Slovenske legije, a vsaj jaz nisem imel pojma, kako sta potekala prva dva. Ali so prihranili najhujše za konec?

Da so nas pripeljali v sodno dvorano močno zastražene in vklenjene v železne verige, ki so pri vsakem koraku glasno pozvanjale, ni ravno izboljšalo niti naše morale niti našega videza pred nahujskano množico. Kako bi mogel biti v skupini vklenjenih, pomečkanih zapornikov kdo nedolžen?

Tožilec, Hubert Repovž, ki so ga nekateri med nami poznali kot surovega človeka, je glasno dokazoval vsemu svetu, da smo obtoženi reakcionarji, notorični zločinci, notorični izdajalci in notoričen izvržek človeštva. Beseda 'notoričen' se je temu ljudskemu juristu zdela izredno slikovita in jo je zato s poudarkom uporabljal. Ostala mi je v spominu, ker sem med njegovim ognjevitim govorom ugibal, koliko naj bi 'notornost' utegnila povečati krivdo in kazen. Polna dvorana mu je navdušeno pritrjevala, tulila in kričala: »Smrt! Smrt! Smrt!« Tudi tožilec je zahteval za vse - brez izjeme - smrtno kazen. Smrt je bila tiste čase hudo poceni za vse, razen za prizadete.

Pričelo se je zasliševanje prič, ki so sicer vedele le malo o nas, a so zato zlivale iz sebe tem več gnojnice in sovraštva. Pričam, ki jih je predstavljal tožilec, ni bilo treba nič dokazovati in tudi zagovorniki, ki so sedeli nasproti tožilcu, jih niso spravljali v zadrego. Skrbelo nas je, kdo si bo upal pričati za obrambo.

Priznati je treba, da so nekateri od zagovornikov (bila jih je cela vrsta, nekaj imenovanih po 'ljudski oblasti', nekaj pa najetih po svojcih) pogumno branili svoje obtožence. Veselje je bilo poslušati na primer advokatinjo Ljubo Prenner, ki je bila tedaj menda že precej razočarana nad ljudsko pravico, pa tudi nad mnogimi poklicnimi kolegi.

Opoldne so nas odvedli za eno uro v sobe, potem pa se je razprava nadaljevala. Vedno bolj nam je bilo jasno, da se borita vsaj dva, če ne trije člani naše skupine za življenje, čeprav je bilo jasno, da nismo bili člani izdajalske, marveč od Nemcev preganjane ilegalne organizacije. Ker pa je bilo vsako odporniško gibanje zunaj OF po komunistični logiki zločin, smo bili, jasno vsi zločinci.

Bilo je že pozno ponoči, ko je nastopila kot priča proti visokošolcu, ki je bil med revolucijo domobranski častnik, neka mlajša ženska. Pričala je o izdajalstvu in o različnih grozodejstvih ubogega fanta, ki je kljub temu, da je bil domobranec, ostal pri življenju do razprave, ker se je menda dolgo skrival v bližini doma. Vedeli smo, da po tem pripovedovanju zanj ni rešitve. Poslušalci, ki jih je bila kljub pozni uri še polna dvorana, so po vsakem stavku zgovorne priče glasneje zahtevali za obtoženega fanta - smrt.

Pa se nenadoma oglasi izmed 'ljudstva' ženski glas: »Tovariš sodnik! Tovariš sodnik!«

Sodnik Skaberne je pogledal v množico in vprašal: »Kaj hočete, tovarišica?«

»Tovariš sodnik, tejele tam pa nič kaj ne verjemite!«

»Zakaj ne?« je strogo vprašal sodnik.

»Zato - i - veste ..., ona je hotela, - on pa ne ...«

Komaj je dekle umolknilo, se je zakrohotala vsa dvorana. Smejale se je sodnik, smejala oba ljudska sodnika, tožilec se je boril s smehom, mi obtoženci smo se zvijali od smeha, pazniki so se smejali, vsa dvorana je bila en sam krohot. Priča je zardela, se zmedla in zbežala izpred sodnika.

Ko se je smeh polegel, ni bilo več vzdušja za smrtne obsodbe.

Moj zagovornik, ki je zagovarjal tudi Habjana, je svojo nalogo opravil kratko in jedrnatost s stavkom: »Obtoženca priporočam ljudski pravici v milostno sodbo.«

A to ni bilo več pomembno. Smrt je izginila iz dvorane.

Ko je ob štirih zjutraj sodnik bral obsodbe, smo se oddahnili. Smrtnih obsodb ni bilo. Ko je prišel sodnik do mojega in Habjanovega imena, je povedal, da bo v najinem primeru upošteval nekdanji jugoslovanski zakon o mladoletnih. Obsodil naju je na zavod za politično prevzgojo za nedoločen čas.

Vse življenje sem sodniku Skabernetu hvaležen za to sodbo. S tem ne mislim, da sem kazen zaslužil. Hvaležen pa sem sodniku, ker ni delal večje krivice, kakor jo je zaradi razmer, v katerih je živel, verjetno moral. Pred nekaj leti je dr. Skaberne umrl. Bog naj mu bo tako dober sodnik, kakor je bil v tistih težkih razmerah vsaj do mene - on. Čeprav si je večina obtožencev pridržala pravico do priziva, je bilo po prebrani obsodbi razpoloženje med nami praznično veselo.

Takrat mi je sodnik še enkrat priskočil na pomoč. Po prebrani sodbi je vprašal vsakega posebej, ali obsodbo in s tem kazen sprejme ali si obdrži pravico priziva. Ker je večina izjavljala, da si to pravico pridržuje, sem tudi jaz, ko me je dr. Skaberne vprašal, samozavestno odgovoril, čeprav me je zavod za prevzgojo rešil ječe, da si »pravico pridržim«. Pa me je tovariš sodnik le grdo pogledal, nekaj zagodrnjal, kar ni bil ravno poklon moji inteligenci in zapisal, da obsodbo sprejemam. Priziv bi lahko odprl pot do manj razumevajoče sodbe.

Mnogo kasneje sem izvedel, kako me je naša Ana, ki je bila prisotna na procesu od začetka do konca, v zadnji minuti rešila verjetno precej hujše usode. Poleg Ane je v dvorani stala neka Moščanka, ki je govorila, da bo pričala proti meni. Ana jo je vprašala, kaj sem storil takega. Pa je ženska povedala, da so jo med okupacijo zaprli Nemci in da sem potem jaz kradel v njenem stanovanju. To je bila sicer grda laž, a če bi ženska tako povedala pred sodnikom, kako naj bi dokazal, da ni bilo res? Ko se je proces bližal koncu, je Ana svetovala ženski, naj se postavi na hodniku pred dvorano v vrsto med priče, sicer ne bo mogla storiti svoje patriotske naloge. In res. Ženska je šla iz sodne dvorane in se postavila zunaj med naročene priče. Ko je bilo predvidenih pričevanj konec, je sodnik vprašal prisotno 'ljudstvo', če ima še kdo kaj pripomniti ali pričati proti obtoženim zločincem. Nihče se ni oglasil, medtem pa je tovarišica iz Most čakala pred vrati, da jo kdo pokliče. Predno se je

Duhovno življenje je objavilo

MAJ

PRED 70 LETI (1936)

Slovenski izseljenski duhovnik Janez Hladnik, ki ima še vedno sam na skrbi dušno pastirstvo med Slovenci v Argentini (Josip Kastelic se nahaja v Sloveniji), takole opisuje **težave z urejanjem in razpečevanjem** verskega mesečnika *Duhovno življenje*: »Sedaj pa plavaj ali pa utoni! S trudom sem izvojeval, da je šla nova številka našega lista v stroj. Pasjega oprava je, predno je vsaj napol narejeno, ker moraš kar ves čas porivati, da se vse skupaj ne ustavi. Nazadnje sem se seveda za glavo prijel, ko sem že natiskano še enkrat prebral: takih grdih napak, da bi se še budanjki osel za dolga ušesa potegnil...« V takem, njemu lastnem humorističnem stilu potem Hladnik nadaljuje, kako je imel srečo, da je dobil dve slovenski družini, ki sta mu pomagali pripraviti revijo za poštno razpečanje na več kot tisoč naslovov. »Zelo velika usluga je bila, ki so mi jo storili, a še več kot delo samo, ki so ga mi tako marljivo vršili, mi je napravilo veselja to veselo spoznanje, da sem našel tako daleč od doma spet tako pristne domače ljudi. Da bi bili taki vsi, kar vsi!« Pa taki vsi niso bili. Našel se je, ki mu je v *Slovenskem tehniku* »neljubezniv svet pripravil, da naj kar zginem od koder sem prišel.« Vendar Hladnik meni, »da bi mi najbrže prijazno roko podal, kadar bi se srečala, ker ne verjamem, da je mislil zares, kar je zapisal.«

Verski mesečnik se ne more vzdrževati zgolj z naročnino. Janez Hladnik prosi za **prispevke v tiskovni sklad**. Objavlja imena družin, ki so se odzvale njegovi prošnji. Zanimiva je razlika med priimki primorskih rojakov, ki so naseljeni predvsem v

buenosaireških mestnih četrtih Villa Devoto, Saavedra in La Paternal, ter prekmurskih rojakov, ki žive na Avellanedi, Piñeyru, Dock Sudu, Quilmesu in okolici, in za katere ima Hladnik posebej službo božjo. Med družinami, ki se udeležujejo slovenske maše v Buenos Airesu so: Jug, Piriš, Oselj, Bartol, Kukovič, Suban, Štular, Žlemberger, Troha, Komočar, Ušaj, Mislej, Cunja, Federuzzi, Kerševič, Muc, Domicelj, Pahor, Furlan, Koradin, Kobetič, Melinc, Naglič, Kavrečič, Besednjak, Čotar, Frančeskin, Lešnjak, Piščanec, Brišček, Fatur, Mozetič, Godnič, Žigon, Brožič, Mozé, Drufovka, Vodopivec, Faganel, Ferligoj, Trebše, Kragelj, Scagni, Gomišček, Kodrič, Pavlin, Ukmar, Kodrič, Sulčić, Leban, Krpan, Sulič, Duša, Kouh, Colja.

Med družinami, ki prihajajo k slovenski maši na Avellanedi so: Nemeč, Števanec, Talaber, Terplan, Celec, Časar, Hujber, Berdin, Basan, Utroša, Benkö, Gjörök, Kalamar, Cipoth, Fujs, Žido, Gomboc, Filo, Žokš, Kuzma, Ritoper, Hozjan, Laki, Kustec, Kreslin, Püčko, Trefalt, Ivanič, Žlebič, Malnar, Zrin, Komanko, Erös, Gönc, Graj, Bočkor, Oslaj, Magyar, Kolomar, Kutuša, Šeruga, Hajdinjak, Lepoša, Bükvič, Bakan, Bedek, Pasičnjek, Bočkorec, Kürinija, Čerpnjak, Terstenjak, Satan, Vučak, Frumen, Matuš, Murk, Erbus, Dončec, Sapač, Škaper, Lajnsček. (Imena družin so zbrana iz vseh letošnjih števil *Duhovnega življenja*).

»**Veliko noč smo prav lepo praznovali**. Ko bi le vsako nedeljo dopoldne in popoldne tako napolnili cerkev,« komentira dušni pastir Hladnik udeležbo rojakov in nadaljuje: »Pa se je nekaterim še primerilo, da niso mogli najti cerkve. Nima zvonika, ne zvona, niti vrata cerkve ne kažejo. Kar številko ob vratih je treba pogledati in ta pravi 1653 na Avenida del Campo. Znotraj je kapela zelo prijazna in tudi dovolj prostorna.«

Cerkev slovenske službe božje je v 'Colegio de monjas' poleg bolnišnice Tornú.

»V domovini se pridno pripravljajo na Slomškove dneve. Z veliko slovesnostjo jih bodo praznovali ob obletnici lanskega evharističnega kongresa. Ves narod se bo koncem junija zbral v Mariboru, na grobu tega največjega slovenskega moža. Ves narod je poln želje, da bi nam Bog izkazal to čast, da bi tudi **sinu našega naroda naklonil čast oltarja**. Tudi mi dvigajmo svoje molitve k Bogu z isto prošnjo. () Iz domovine poročajo že več čudežev, ki so se izvršili nad onimi, ki so se njegovemu posebnemu varstvu priporočali. Naj bi se na njegovo priprošnjo po naših molitvah s pridom razvijalo tudi naše tukajšnje versko življenje.«

V Buenos Airesu je več slovenskih društev, ki poleg družabnih prireditvev gojijo tudi kulturne, predvsem **gledališke igre**. Tako je meseca maja društvo Tabor uprizorilo igro **Sluga dveh gospodov**, Slovensko prosvetno društvo **Prisego o polnoči**, Ljudski oder je uprizoril Vombergarjevo **Vodo**, SGPD v Villa Devoto Bevkovega **Ivaneta**, otroci iz društva pa so nastopili z igrico **Sestrin varuh**.

PRED 60 LETI (1946)

SEJMO LJUBEZEN

Janez Hladnik v uvodniku v majsko številko *Duhovnega življenja*: »Nekje smo brali opozorilo, da je treba odreči podporo 'belogardistom', ki se radi neštetihih zločincov ne upajo vrniti v domovino. Ker ni moja naloga politika, zato prepuščam drugim, da naj razbistré pojme glede te stvari. Pripomnim le, da je na razpolago nešteto pisem, katera vsakega mislečega človeka prepričajo o nedolžnosti tistih 'zločincev', kateri imajo na sebi samo to krivdo, da niso hoteli postati komunisti. Najprej so umirali po nemških zaporih, potem so jih čakali pa še drugi... () Če nekateri rojaki menite, da je cela resnica v tistih pismih, katera grdé slovensko 'belo gardo' kot izdajalce in zločince,

vedite, da poznate le obtožbo, obrambe pa nikjer ne najdete. () Tako nas zgodovina tisočletij uči, da je treba brezstrastno motriti položaj. Mi gledamo dogodke v naši domovini iz zadostne razdalje, da moremo videti vse, če hočemo. 'Da se resnica prav spozná, je treba čuti dva zvoná', pravi pregovor in je zato nadvse važno, da vsi tisti med našimi rojaki, ki se smatrajo za poklicane, da presoajo dogodke v domovini nepristransko, spoznavajo obojne glasove in šele potem bodo mogli pravično reči ali smejo metati na katerega kamenje ali ne.«

SHOD V LOURDESU

Lep dan je privabil množico Slovencev na običajni letni romarski shod. Začel se je z rožnim vencem, katerega so prepletali s petjem. Petje so imeli na skrbi avežanedski pevci, katere je vodil Ciril Jekše. Sledil je nagovor Janeza Hladnika. Opozoril je na usodni pogrešek mnogih vernikov, ki imajo za važnejše pozemske kot pa večne stvari. »Prav zato, ker ljudje ne mislijo na večnost, ker so zakopani v zgolj zemsko, si komplicirajo življenje z medsebojnim nasprotovanjem, z obrekovanjem drugih. Veri nasprotni počenjajo vse, da bi druge od vere odvrnili in s tem spravili v nesrečo.« Sledila je procesija v cerkev, kjer je v španskem nagovoru bila ta vodilna misel: mati je izraz največje človeške ljubezni, zato gre ta naslov tudi Mariji, ki je duhovna mati. »Tam, kjer opeša moč in modrost človeške matere, tamkaj začne Marijino materinstvo; zato pa se verne matere tako zaupno zatekajo k Mariji in njej izročajo svoje otroke, ki so gluhi za njene dobre nauke. Zato verni zemljani vse v Mariji iščemo: svetovalko, zavetnico in pomočnico za življenje, posebno pa za najodločilnejši trenutek življenja, ki je - smrtina ura.«

SLOVENSKA DRUŠTVA V VELIKEM BUENOS AIRESU

Slovensko podporno društvo na Avellanedi je izbralo nov odbor: predsednik Andrej Magyar, podpredsednik Franc Gider, tajnik Koloman Škrilec, blagajnik Josip Kůzma.

Slovenski dom je izvolil naslednje:

predsednik Štefan Lipičar, podpredsednik Marij Medvešček, tajnik Jožef Zlobec, blagajnik Štefan Mavec, podblagajnik Albin Rogelja.

Samopomoč Slovencev je izbrala novo vodstvo: predsednik Janez Sopčič, podpredsednik Janez Jelenc, tajnik Franc Tomelj, blagajnik Jernej Lešnjak.

G.P.D.S. (Gospodarsko podporno društvo Slovencev) v Villa Devoto vodijo letos naslednji: predsednik Lojze Ušaj, podpredsednik Franc Mihelj, tajnik Franc Čoha, podtajnik Andrej Berlot, blagajnik Franc Rojc, podblagajnik Andrej Gorup.

Slovenska Krajina ima od 1. maja naprej tudi mladinski odsek z imenom **Martin Krpan**. Njegov odbor sestavljajo predsednik Zvonko Kandung, podpredsednik Alejandro Nemeš, tajnica Maria Gaspar, podtajnica Ana Svetec, blagajnik Francisco Ružič; odgovoren za dramatiko je Jožko Ivanič, za petje pa Ciril Kren.

PRED 50 LETI (1956)

6 : **Materinsko proslavo** sta priredili obe mladinski organizaciji (SDO in SFZ) skupno z ljudskošolsko mladino v dvorani župnišča v Ramos Mejiji.

6 : **Družabna pravda** je imela občni zbor po maši, ki jo je imel poddirektor Jože Jurak. Na volitvah je bil izvoljen odbor, ki mu predseduje Lojze Erjavec. Ostali člani odbora so: dr. Ivan Ahčin, Rudolf Smersu in Edo Škulj. Urednik glasila je Avgust Horvat. Izšel je drugi snopič druge knjige Ahčinove **Sociologije**. Ta knjiga je največje slovensko znanstveno delo, ki so ga doslej izdali slovenski izseljenci.

7 : **Umrl je Jože Kessler**, urednik dvomesečnika *Slovenska pot*, v katerem je poudarjal potrebo po slovenski državi. Pred vojno je bil urednik *Slovenskega doma*.

13 : **Romanja k Materi božji v Luján** se je udeležilo nad 2000 rojakov, med njimi veliko naseljencev iz časa pred drugo svetovno vojno. Zdi se, da je ljubezen do skupne Matere dokončno premostila prepad, ki ga je zlobna titovska propaganda skušala ustvariti ob prihodu protikomunističnih Slovencev v Argentino. Po maši so

udeleženci mogli videti film **Žrtev spovedne molčečnosti**. Popoldne je pridigal dr. Filip Žakelj, nakar se je razvila procesija okoli trga pred baziliko. Po procesiji so bile pete litanije Matere božje in darovanje, pri katerem so verniki prejeli spominske podobice Matere božje z Zaplaza pri Čatežu na Dolenjskem z naslednjim posvetilom: *V času, ko svet ceni le tuzemske dobrine, ko ljudje tako žalijo Boga in Marijo, ko pojenjuje ljubezen, smo Slovenci, ki živimo v Argentini, na romanju v Lujanu dne 13. maja 1956, poučeni v veri, da je naše življenje pot k Bogu, sklenili: 1. da bomo nad vse cenili in živeli v milosti božji; 2. da bomo častili Marijo, Gospo; 3. da bomo prejeli svete zakramente; 4. da ne bomo videli le sebe, ampak da bomo tudi potrebnim bratom nudili svojo pomoč.* Isti dan so romali mendoški Slovenci k Materi božji na Challao.

31 : Prvič so Slovenci v **Mendoza** imeli na dan sv. Rešnjega Telesa procesijo in sicer takoj po sv. maši, ki jo je imel Jože Horn, tamkajšnji dušni pastir.

Tretjič v teku treh let so se zbrale **izseljenke katoliške skupnosti v Buenos Airesu** k verski manifestaciji, da pred argentinsko javnostjo izpričajo zvestobo katoliški veri in ljubezen do Matere božje. Slovenci so bili v sprevedu dobro zastopani – nad 600 jih je bilo – in so bili ena najbolj strumnih in relativno številnih skupin v procesiji. Tudi glede števila narodnih noš so bili med prvimi, če ne prvi. Na čelu povorke so fantje nosili papeško, slovensko in argentinsko zastavo. Naši ljudje so ves čas spreveda navdušeno peli marijanske pesmi. V stolnici je nato bila slovenska sv. maša, ki jo je daroval hrvaški frančiškan; subdiakon je bil Slovak, bivši glavni vojaški kurat slovaške vojske, diakon pa poddirektor SDP Jože Jurak. Tako so se tri veje slovanskega debla združile pred oltarjem, da na romanskih tleh dajo čast Bogu in izprosijo blagoslova za slovenski rod. Po maši je nadškof mons. Lafitte nagovoril zbrane vernike in poudaril, da bo izseljence v tujini ohranila versko trdne in moralno zdrave predvsem neomajna vera v Boga in češčenje Matere božje.

iz naše kronike

METKA MIZERIT

V nedeljo, 5. marca, je bila **NA PRISTAVI TOMBOLA**. Lepi dobitki (televizijski sprejemnik + DVD, zmrzovalna skrinja, mikrovalna pečica in še mnogo drugih) so privabili lepo število rojakov, ki so igri sledili z navdušenjem.

ZVEZA SLOVENSkih MATER IN ŽENA je imela v četrtek, 9. marca, **SVOJ PRVI REDNI SESTANEK**. Vodila ga je predsednica Zveze gospa Pavlina Dobovšek.

Ko zazvoni v šoli zvonec. Počitnice so se končale in **ZAČEL SE JE REDNI POUK NA NAŠIH SLOVENSkih TEČAJIH**. V soboto, 4. marca, je bil sprejemni izpit za vstop v **Slovenski srednješolski tečaj ravnatelja Marka Bajuka**. Sprejetih je bilo 35 novih dijakov. V soboto, 11. marca, smo začeli novo šolsko leto. Po opravljenih popravnih izpiti je bilo vpisovanje dijakov. Začetek je bil slovesen še posebej zato, ker je tečaj obiskal minister za kulturo in šport RS dr. Milan Zver. Spremljali so ga šef kabineta Peter Debeljak in odpravnica poslov na veleposlaništvu RS gospa Jana Strgar. Goste je sprejela ravnateljica tečaja prof. Neda Vesel Dolenc. Pozdravil jih je tudi ustanovitelj tečaja dr. Marko Kremžar. Minister je obiskal vse razrede in si nato ogledal Slovensko hišo.

Sledila je sv. maša, ki jo je daroval delegat dr. Jure Rode. Cerkev Marije Pomagaj so napolnili dijaki in njihovi starši. Petje so vodili letošnji petošolci. Po maši je ravnateljica prof. Neda Vesel Dolenc izrekla dobrodošlico gostom, pozdravila dijake in njihove starše. Vse zbrane je nagovoril tudi minister dr. Milan Zver. Potem se je srečal s profesorskim zborom. Ravnateljica ga je seznanila z delovanjem in nameni tečaja. Minister je razložil položaj vzgoje in šolstva v Sloveniji. Sledil je živahen razgovor ob pogrntjenih mizah. Gospe članice odbora staršev so

prpravile okusen prigrizek.

Zvečer je **MINISTER DR. MILAN ZVER PREDAVAL PRI KULTURNI AKCIJI**, ki je s tem večerom začela letošnje delovanje. Predavanju je bilo naslov »Aktualne razmere v Sloveniji«. Večera so se udeležili številni rojaki, ki so z zanimanjem sledili predavanju.

Isto soboto, 11. marca, je imel **PREDAVANJE DR. ANDREJ FINK** o temi »**Visokošolski študij in osebna formacija**«. Povabljeni so bili mladi, ki so že zaključili srednjo šolo. Večer je začel delegat dr. Jure Rode, ki je predstavil program ciklusa predavanj in povedal duhovno misel. Dr. Andrej Fink je poudaril pomen osebne formacije poleg visokošolskega študija.

V nedeljo, 12. marca, je **DR. MILAN ZVER OBISKAL SLOMŠKOV DOM**. Spremljal ga je šef kabineta Peter Debeljak ter odpravnica poslov na veleposlaništvu RS ga. Jana Strgar. Goste sta sprejela predsednik Slomškovega doma cont. Gregor Hribar in častni konzul RS g. Herman Zupan. Ogledali so si prostore Doma in se nato udeležili sv. maše, ki jo je daroval župnik g. Franci Cukjati. Na predstavitveni seji je predsednik cont. Gregor Hribar predstavil delo ustanove, kulturni referent Marko Selan pa mu je izročil filmski zapis zgodovine Slomškovega doma. Po zajtrku je bilo predavanje za somišljenike Slovenske demokratske stranke, Nove Slovenije in vse rojake, ki se zanimajo za sodobna slovenska politična dogajanja. Ga. Andrejka Dolinar Hrovat je izrekla pozdravne besede in povabila ministra k predavanju. Dr. Milan Zver je izročil pozdrave predsednika vlade Janeza Janše, dr. Andreja Bajuka in se spomnil 15. obletnice osamosvojitve Slovenije. Številni udeleženci so z odobravanjem sprejeli ministrov nagovor.

Veselo in živahno je bilo v nede-

ljo, 12. marca, v Slovenski hiši. S sv. mašo in pevsko prireditvijo so **SLOVENSKE SOBOTNE ŠOLE ZAČELE SVOJE REDNO DELOVANJE**. Ob tej priložnosti je bil navzoč tudi dr. Milan Zver minister za šolstvo in šport RS, šef kabineta Peter Debeljak in odpravnica poslov na veleposlaništvu RS ga. Jana Strgar. Sv. mašo v cerkvi Marije Pomagaj je daroval delegat dr. Jure Rode. Petje so vodili otroci udeleženci letošnje počitniške kolonije.

Po maši so si gostje ogledali razstavo kolonije v Cordobi. Sledila je prireditev v dvorani škofa Rožmana. Gostje, otroci in starši so jo napolnili do zadnjega kotička. Najprej so vsi navzoči sprejeli zastave in zapeli argentinsko in slovensko himno. Šolska referentka gdč. Ani Klemen je prisrčno pozdravila vse navzoče, posebej še goste. Spregovoril je tudi minister dr. Milan Zver, ki se je zahvalil staršem in učiteljstvu za ljubezen in zvestobo slovenstvu. Sledil je pevski nastop pod geslom: »**S pesmijo do srca**«. Petje je s primernim besedilom povezovala učiteljica Danica Malovrh. Po prireditvi se je dr. Milan Zver srečal z učiteljskim zborom na prijateljski večerji. Gdč. Ani Klemen se je g. ministru zahvalila za moralno in tvorno pomoč in mu izročila spominsko darilo. Ob pogrntjenih mizah in sproščenem pogovoru je večer kar prehitro minil.

ZVEZA SLOVENSkih MATER IN ŽENA ODSEK SAN MARTIN je imela **SVOJ REDNI SESTANEK** v četrtek, 16. marca. Spomnile so se stoletnice rojstva javnega delavca in politika g. Rudolfa Smersuja. K udeležbi so bili vabljeni tudi možje.

DUHOVNE VAJE ZA DEKLETA IN FANTE od 18. leta dalje so bile od petka, 17., do nedelje, 19. marca v zavodu Mallinckrodt. Vodil jih je g. Pavle Novak CM. Udeležilo se jih je 34 deklet in fantov.

SREČANJE PARLAMENTARNE KOMISIJE Z MEDORGANIZACIJSKIM SVETOM. Komaj je odšel minister za šolstvo in šport RS, je prišla v Argentino delegacija parlamentarne komisije Državnega zbora RS za odnose s

Slovenci v zamejstvu in po svetu. Namen obiska je bil seznaniti se s problematiko Slovencev v Argentini. Delegacijo so sestavljali: predsednik komisije mag. Janez Kramberger, člana Drago Koren in Boštjan Zagorac, sekretarka Breda Mulc. V zastopstvu Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu pa gospa Susana Martínez.

V petek, 17. marca, so se srečali s člani razširjenega medorganizacijskega sveta. Delegacijo sta spremljala odpravnica poslov na veleposlaništvu RS ga. Jana Strgar in sekretar Igor Šef. Goste je predstavila ga. Jana Strgar, nato jih je nagovoril predsednik Zedinjene Slovenije g. Lojze Rezelj, ki je predstavil slovensko skupnost v Argentini. V imenu delegacije je spregovoril predsednik mag. Janez Kramberger, ki se je zahvalil za sprejem in omenil zakon, ki ga obravnavajo v parlamentu o sodelovanju Slovenije z zamejci in izseljenci. Pozdravila sta tudi poslanca Drago Koren in Boštjan Zagorac, nato je sledil prost razgovor o različnih temah in pogostitev.

Delegacija je bila v Bernalu, obiskala je tudi podporno društvo Triglav. V soboto, 18. marca, so bili v **Balantičevi šoli v San Justu, na radijski uri »Okence v Slovenijo« in v Rožmanovem domu.** Zvečer so bili na **Pristavi.** Sprejeli so jih člani odbora, predsednik Edvard Kenda jim je izrekel dobrodošlico. Gostje so si ogledali pristavske prostore. Kulturni referent Franci Schiffrer je spregovoril o delovanju pristavske skupnosti. Ga. Magda Češarek jih je pozdravila v imenu Prešernove šole. Pozdravili so še ga. Marta Križ Golob v imenu odseka ZSMŽ, Tatjana Golob v imenu mladine in Matjaž Čeč za skupino mladcev in mladenk. Svoje misli je povedal parlamentarec Drago Koren. Gostom so postregli z asadom in vinom.

V nedeljo, 19. marca, je bil **OBČNI ZBOR V SLOMSKOVEM DOMU.** Po maši, ki jo je daroval župnik g. Franci Cukjati, se je predsednik doma cont. Gregor Hribar zahvalil vsem, ki so izdelali »mural« na steni stavbe Slomškovega doma.

V cerkvi Marije Pomočnice v Ramos Mejiji sta se poročila
11. marca
REZKA SNOJ
in JOSÉ LUIS
MONTESINO.
ČESTITAMO!

Foto: Marko Vombergar

Občni zbor je vodil dosedanji predsednik cont. Gregor Hribar. Odborniki so podali svoja poročila. Po razrešnici dosedanjemu odboru so izvolili nov odbor, ki ga sestavljajo naslednji člani: predsednik Marko Selan; podpredsednica prof. Neda Vesel Dolenc; tajnica dr. Marjana Poznič Mazieres; blagajnik cont. Miha Bokalič; gospodar Aleksander Kastelic; namestnik inž. Miha Podržaj; gospodinja Veronika Javoršek. Kulturni odsek: Marjana Šušteršič Rezelj; Tone Rode in dr. Štefan Godec; kronist Jernej Tomazin; mladinski referent Toni Javoršek; zastopnica šole Helena Rode; zastopnica odseka ZSMŽ Metka Erjavec Tomazin; zastopnica mladine Natalija Re; nadzorni odbor: dr. Boris Štrfiček in cont. Gregor Hribar.

Po občnem zboru so članice krajevnega odseka ZSMŽ povabile na dobrodelno kosilo. Predsednica Metka Erjavec Tomazin je predstavila delo Zveze. Gospe so organizirale tudi srečelov. Dobiček je bil namenjen pomoči potrebnim rojakom.

V soboto, 1. aprila, je **VISOKOŠOLCEM GOVORIL ARH. JURE VOMBERGAR** o temi: »Napad na družino.« Sestanek je bil v Slovenski hiši.

Gospe odseka **ZSMŽ IZ SAN MARTINA** so v torek, 4. aprila, **ROMALE V MARIJINO SVETIŠČE SCHÖNSTATT** v Florencio Varela.

Leto brez sonca

Dalje s 123. strani

zavedla, kako in kaj, je bilo pričevanj konec in sodniki so odšli iz dvorane na posvet.

Ko sem kasneje o tem pripovedoval Zmagu, se mu je posvetilo. Omenjena tovarišica je med okupacijo živela v podstrešnem stanovanju v hiši njegove družine. Neke noči so jo Nemci aretirali, naslednje jutro pa me je Zmago prosil, naj mu pomagam spraviti s podstrešja njegovo in sestrično kolo, če bi nemška policija kasneje vrata na podstrešje zapечатila. Vse kaže, da naju je kdo videl, ko sva spravljala kolesi s podstrešja in je prišel do napačnega zaključka. Ker se jaz tega nisem spomnil, bi na razpravi tajil in izpadel kot tat najslabše vrste. Anina prisebnost me je rešila.

Po razpravi smo se obsojenci na poti v celice objemali od veselja. Nikogar niso poslali na vešala, nikogar pred puške. Vrnil sem se obsojen, a vesel v celico, kjer so se medtem kuhale nevarne stvari.

Dalje prihodnjič

malo za šalo...

»Gospod doktor, včeraj sem se z avtom peljal proti domu in kar naenkrat začutil hudo bolečino.«

»Kje pa?«

»Med Kranjsko goro in Jesenicami!«

+

Janez ima velike težave: vsak dan teži je. Ko se je zadnjič tehtal, je tehtnica pokazala sto kilogramov. Tedaj je sklenil, da poišče pomoč pri zdravniku. Že pri dveh je bil, pa mu ni bilo všeč, kar sta mu svetovala. Zdaj stoji pred tretjim in ga prosi za kakšen dober nasvet, kajti tisto, kar sta mu govorila prva dva, ni kaj prida. Zdravnik ga vpraša, kaj sta mu svetovala. Janez pove:

»Prvi mi je rekel, naj veliko hodim, drugi pa mi je svetoval, naj grem v Čateške toplice. Kaj pa pravite vi?«

Zdravnik: »Pojdite peš v Čateške toplice!«

+

»No, tako,« pravi psihater, »mislim, da ste ozdravljeni. Zdaj si ne boste več domišljali, da ste Julij Cezar.«

»Odlično, gospod doktor, to moram takoj povedati Kleopatril!«

+

»Lasje mi odpadajo, kako bi jih ohranil?« vpraša neki mož brivca.

»Po moje bo najbolje, če si preskrbite kakšno škatlo!«

+

Dva zapornika, od katerih je eden ukradel kravo, drugi pa uro, se srečata med sprehodom po jetniškem dvorišču.

»No, koliko je ura?« vpraša prvi posmehljivo.

»Mislim, da je pravi čas za molžo,« mu odvrne drugi.

+

Vili ima popravni izpit iz slovenščine in v počitnicah z mamo ponavlja snov.

»Jaz se kopam, ti se kopaš, on se kopa,« pravi mama. »Kakšen čas je to?«

Vili odvrne: »Čas poletnih počitnic!«

UVOŽENO IZ SLOVENIJE

- Kako bomo zagrizli v sončno prihodnost, ko pa nam v želodcu leži še neprebavljena preteklost.
- Kako je ohranil glavo v revoluciji? Ni odprl ust.
- Kako naj varčujejo tisti, ki nimajo ničesar?
- Kdaj bodo tranzicijo preimenovali v »socializem ante portas«?
- Kdaj bomo odlikovali Dolanca, Ribičiča, Kardelja in Mačka za zasluge pri demokratizaciji Slovenije?
- Kdo je bil prvi socialist? Krištof Kolumb. Odjadral je na pot, pa ni vedel kam gre; prispel je nekam, pa ni vedel, kje je; in vse to na tuje stroške.
- Kdo je komunist? Človek, ki uradno ne obstaja več, ima pa še vedno vse niti v svojih rokah.
- Kdor je bil včeraj spredaj, upravičeno pričakuje in zahteva, da je danes zgoraj.
- Kdor sanja o revoluciji, ga še streli ne morejo zdramiti.
- Kdor je vse življenje nastopal, zelo težko odstopi.
- Kdor ni z nami, naj bo pod nami!
- Kdor ni z nami, naj bo za nami!

KJE JE KAJ

Z Marijo po poti življenja –	
Lojze Kukovica	97
Ko pride majnik – s. Elizabeta	
Kremžar	98
Deset »Zdrava Marij« –	
Janez Pavel II.	99
Slovenki med drinskimi mučenkami	
– Peter Bogataj, SDB.....	100
Embrio je »svet in nedotakljiv« –	
Benedikt XVI.	102
Ne potrebujemo ozdravljenja,	
potrebujemo Jezusa! –	
James Manjackal.....	103
Franc Rode, prvi kurijski kardinal	
slovenskega rodu – Marija Primc ...	105
Pismo iz Bruslja – p. Franček	
Bertolini	106
Pričevanje izročila – Tomáš	
Špidlík	107
Kristus v vesti – Tomáš Špidlík.....	107
Janez Nepomuk – Silvester Čuk	108
Vprašujete – odgovarjamo – Lojze	
Kukovica	109
Spolnost in Cerkev – p. Branko.....	110
Škof Schwarz opozoril na	
premajhno število otrok	111
Schönborn: Med naravoslovjem	
in vero ni nasprotja	112
Kakšen smisel ima življenje	
invalidnega človeka? –	
Iz revije On živi	112
Jaz sem jaz s teboj –	
Martin Šušnik	113
Kako narodnostni in verski konflikti	
posegajo v družinsko življenje –	
Stanko Wakounig.....	115
Muslimansko vojaško pravo –	
Ambrož Kodolja	116
Mednarodno gibanje »Smo Cerkev« –	
Magaly Llaguno	117
Slovinci v diaspori – Marko Fink....	118
Argentinci v Sloveniji,	
Dani Škraba	120
Leto brez sonca – Marko Kremžar .	122
Duhovno življenje je objavilo –	
Jure Vombergar	124
Iz naše kronike – Metka Mizerit	126

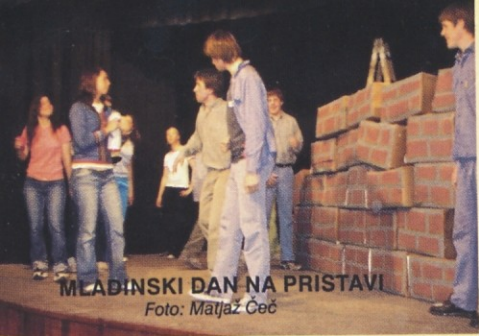
DUHOVNO ŽIVLJENJE

SLOVENSKA VERSKA REVILJA - Izdaja ga Slovensko dušno pastirstvo

Direktor: mons. dr. Jure Rode - **Urednik:** arh. Jure Vombergar
Članica uredniškega odbora: Metka Mizerit - **Tehnični urednik:**
 Stane Snoj - **Grafično oblikovanje:** Rozka Snoj - Ramón L. Falcón
 4158, C1407GSR Buenos Aires, Argentina - Tel: +54-11-4636-0841
 - Fax: +54-11-4636-2421 - E-mail: dusno_pastirstvo@ciudad.com.ar -
 Registro de la Propiedad Intelectual N° 90.877 - **Tisk:** Talleres Gráficos
 VILKO S.R.L. - EE.UU. 425 - C1101AAI Buenos Aires, Argentina - Tel:
 +54-11-4362-7215 - E-mail: info@vilko.com.ar

POVERJENIKI: ARGENTINA: Dušnopastirska pisarna, Ramón L. Falcón
 4158, Buenos Aires. - **ZDA:** Slovenska pisarna, Baragov dom, 6304 St. Clair Ave.,
 Cleveland 3, Ohio 44103, USA - **KANADA:** Rado Krevs, 75 Trowell Ave, Toronto
 M6M, 1L5 Canada. - **ITALIJA:** Trst: Marijina družba, Via Risorta 3, Trieste, Italia
 - **Gorica:** Riva Piazzuta 18, 34170 Gorizia, Italia. - **AVSTRIJA:** Naročnino pošiljajte
 Mohorjevi družbi v Celovec.

NAROČNINA: ARGENTINA: po raznašalcih: \$65; po pošti: \$80 - OBMEJNE
 DRŽAVE: 90 dol; brez Stezic: 65 dol - AMERIKA: 110 dol; brez Stezic: 75 dol
 - EVROPA: €100; brez Stezic: €70 - OSTALE DRŽAVE: 120 dol; brez Stezic: 80
 dol - Pošiljanje po več izvodov skupaj zniža poštno stroške - **Denarna nakazila**
na bančni (ne osebni) ček na ime: Jorge Rode, Ramón L. Falcón 4158 -
C1407GSR Buenos Aires, Argentina

MLADINSKI DAN NA PRISTAVI
Foto: Matjaž Čeč

2. LETNIK

3. LETNIK

3. LETNIK

Srednješolski tečaj ravnatelja Marka Bajuka v Slovenski hiši. Peti letnik 2005 s profesorji.

Foto: Marko Vombergar

Mural 12 x 4 m na steni ob Slomškovem domu. Avtorji: Andrejka Dolinar Hrovat, Andrea Quadri Brula, Helena Klemenc Reyes, Jože Lenarčič in Janez Urbančič.

